

2010 rugsėjo 14

Nr. 17 / 353

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Bažnyčia Lietuvoje

Išventintas naujas vyskupas	2
Rugsėjo 1-osios šventė	3
Tikybės mokytojai pradėjo naujuosius mokslo metus	5
Naujieji mokslo metai Telšių kunigų seminarijoje ir licėjuje	7
Padėkos už laisvę šventė Šiluvoje	8
Padėkos už Laisvę sueiga	9
Tarptautinis vargonų muzikos festivalis	11

Homilijos

TEISUSIS GYVENS TIKĖJIMU 27 eilinis sekmadienis (C)	13
PADĖKA UŽ IŠGYDYMĄ 28 eilinis sekmadienis (C)	14
ATKAKLI MALDA 29 eilinis sekmadienis (C)	15

Dokumentai

Popiežiškoji Biblijos komisija BIBLIJA IR MORALĖ <i>Krikščioniškojo elgesio biblinės šaknys</i> (Tęsinys)	16
--	----

Bažnyčia pasaulyje

Popiežiaus mokinių būrelio susirinkimas	23
Paskelbta popiežiaus žinia 2011 m. Pasaulinės jaunimo dienos proga	24
Vokietijos vyskupai paskelbė kovos su pedofilija gaires	24

Išventintas naujas vyskupas

Rugsėjo 4 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje vyskupu buvo išventintas monsinjoras Gintaras Grušas, iki šiol dirbęs Lietuvos Vyskupų Konferencijos generaliniu sekretoriumi.

Išventinimo Mišių iškilmėms vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Kartu koncelebravo Baltijos kraštų apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, Vilniaus arkivyskupijos augziliaras vyskupas Arūnas Poniškaitis, Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, Vilkaviškio vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, Vilniaus arkivyskupijos vyskupas emeritas Juozas Tunaitis, svečiai iš užsienio: Minsko-Mogiliovo arkivyskupas Tadeuszas Kondrusiewiczus, Baltarusijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Antoni Dziemianko, Lenkijos vyskupų konferencijos generalinis sekretorius vyskupas Stanislawas Budzikas, Bukarešto vyskupas augziliaras Cornelis Damianas (Rumunija), kunigai iš įvairių Lietuvos vyskupijų ir užsienio šalių. Iškilmėse dalyvavo Lietuvos valstybės vadovai, liuteronų ir stačiatikių bendruomenių atstovai. Pagal seną tradiciją nominuotąjį vyskupą prie altoriaus atlydėjo du kunigai: kun. Lionginas Virbalas SJ ir Lietuvos kariuomenės ordinariato kurijos kancleris kun. Rimas Venckus.

Iškilmėse buvo visiems parodytas ir perskaitytas liepos 2 d. popiežiaus Benedikto XVI pasirašytas raštas, kuriame skelbiama, jog Šventasis Tėvas priėmė Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio atsistatydinimą iš Lietuvos kariuomenės ordinario pareigų ir nauju kariuomenės ordinaru paskyrė Lietuvos Vyskupų Konferencijos generalinį sekretorių monsinjorą Gintarą Grušą.

Per pamokslą Vilniaus arkivyskupas A. J. Bačkis sakė, kad vyskupo tarnystė skirta Kristaus pavyzdžiu tarnauti Dievo tautai. Apaštalai ir jų įpėdiniai savo tapatybę gauna iš Kristaus, Gerojo Ganytojo. Ganyti kaimenę Kristaus pavyzdžiu – tai rodyti meilę, paskatinti gręžtis į Dievą. Vyskupas – ne iškilmų papuošalas, o maldos ir dvasinio gyvenimo žmogus, nebijantis nepopuliarių sprendimų, skelbiantis tiesą, liudijantis Kristaus pergalę. Niekas negalės ganyti kaimenės, jei nebus paklusnus Kristui ir Bažnyčiai, kuriai patikėta nešti Dievo Dvasią visiems žmonėms. Kardinolas ragino naująjį ganytoją nebijoti mokyti, aiškinti, tėviškai drausti. Ganytojo kelias, kaip ir paties Kristaus, neatsiejamas nuo aukos. Tai neatskiriama vyskupo gyvenimo dalis. Niekas nematys maldos, kančios, aukos, bet tai Kristaus dovanoto pašaukimo dalis. Tai veiksminga tarnystė, per kurią Kristaus gyvenimas pasieks kitus. Svarbu nebijoti likti ištikimam Kristui, būti prieštaravimo ženklui, ginti tiesą ir ieškoti žmonių, kad juos būtų galima parvesti pas Dievą. Ganytojui svarbu ugdyti pagarbą žmogui, bendrystės dvasią, tautos meilę. Kardinolas kvietė malda lydėti naująjį ganytoją, kad šis gerai atliktų savo misiją.

Po Visų šventųjų litanijos, kurios metu nominuotasis vyskupas gulėjo kniūbsčias priešais altorių, visi šv. Mišiose dalyvaujantys vyskupai ant jo galvos uždėjo rankas. Per konsekracijos maldą, siekiančią ankstyvuosius krikščionybės laikus, išlikusią Ipolito *Apaštalų tradicijoje*, diakonai virš nominuotojo vyskupo galvos laikė atverstą Evangelijų knygą. Ši apeiga priminė, kad vyskupo uždavinys – drąsiai ir atvirai skelbti Evangeliją. Ant nominuotojo vyskupo galvos pagal seną paprotį kardinolas išliejo šv. Krizmos, įteikė

Šventimai

Kaišiadorių vyskupijoje

Rugpjūčio 28 d. Kaišiadorių Kristaus Atsimainymo katedroje Kaišiadorių vyskupas J. Matulaitis išventino kunigu Kaišiadorių vyskupijos diakoną **Lauryną Visocką** (gim. 1984 m.). Kun. Laurynas Visockas paskirtas Širvintų parapijos vikaru. -KŠ-

Paskyrimai

Vilkaviškio vyskupijoje

Mons. kan. **Juozas Pečiukonis** popiežiaus Benedikto XVI paskirtas garbės prelatu.

Mons. kan. **Juozas Pečiukonis** atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos kurijos kancelerio pareigų ir paskirtas Marijampolės dekanato dekanu.

Kun. **Vidmantas Striokas** paskirtas Marijampolės dekanato vicedekanu.

Kun. **Žydrūnas Kulpys** atleistas iš Vilkaviškio vyskupijos vicekanclerio pareigų ir paskirtas Vilkaviškio vyskupijos kurijos kancleriu.

Prel. jubil. **Antanas Maskeliūnas** atleistas iš Sintautų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebono pareigų.

Kun. **Donatas Rolskis** paskirtas Sintautų Švč. M. Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonu.

Kun. **Rytis Baltrušaitis** paliktas eiti visas turėtas pareigas ir paskirtas Vilkaviškio vyskupijos katechetikos centro vadovu.

Kun. **Juan Alejandro Dielinikaitis** paskirtas Marijampolės Šv. Vincento Pauliečio parapijos vikaru.

Neopresbiteris **Arminas Lukoševičius** paskirtas Šakių parapijos vikaru.

Kun. **Jonas Povilaitis** atleistas iš Miroslavo parapijos vikaro pareigų ir paskirtas Kučiūnų parapijos klebonu.

Kun. **Tadeus Vallian** paliktas eiti anks-tesnes pareigas ir paskirtas Šlavantų parapijos administratoriumi.

Diak. **Marius Pėčelis** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Alytaus Šv. Kazimiero parapijoje.

Diak. **Valdemaras Smulskis** paskirtas atlikti pastoracinę praktiką Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Vardo parapijoje.
-Vk-

Šv. Mišios lotynų kalba

Vilniaus arkikatedros bazilikos bendruomenė subrandino norą vienerias sekmadienio šv. Mišias švęsti lotynų kalba. Inicijatyvą suderinus su Vilniaus arkivyskupu metropolitu kardinolu Audriu Juozu Bačkiu ir gavus jo pritarimą, nuo rugsėjo 5 d. 18.30 val., įprastu antrųjų vakaro šv. Mišių metu, bus meldžiamasi lotyniškai. Pamaldų metu giedos Vilniaus arkikatedros choras *Schola Gregoriana Vilnensis*, vargonuos Kristina Karpuk.

Vilniaus arkikatedroje sekmadienio vakarais jau ir anksčiau skambėjo lotynų kalba. Paskutinėse dienos Mišiose jau dvidešimt vienerius metus gieda garsiausias Lietuvos grigališkasis choras – *Schola Gregoriana Vilnensis*. Siekiant atskleisti ir vientisai išgyventi lotyniškosios Romos liturgijos visumą dabar lotyniškai bus giedami ir Mišių tekstai. Šventojo Rašto skaitiniai bei homilija skambės lietuviškai, tokiu būdu leidžiant visiems pamaldų dalyviams semtis Dievo žodžio išminties ir malonės. Tikintieji galės naudotis specialiai parengtomis dvikalbėmis knygelėmis su šv. Mišių eiga.

Iki Vatikano II Susirinkimo įvykdytos reformos Romos liturgijoje buvo vartojama vien lotynų kalba. Perėjimas prie tautinių kalbų nereiškė pastarosios atsisakymo, nes lotynų kalba ir toliau liko svarbi Romos Katalikų Bažnyčios gyvenime bei liturgijoje (plg. *Sacrosanctum Concilium*, 36). Susirinkimas taip pat kvietė puoselėti ir naudoti tradicinį

Evangelijų knygą ir ant dešinės rankos bevardžio piršto užmovė žiedą. Ant ganytojiško žiedo išgraviruoti būdingiausi vyskupo Gintaro Grušo herbo motyvai. Naujojo Lietuvos kariuomenės ganytojo herbo mėlyname fone pa-vaizduotas balandis, žymintis Šventąją Dvasią, dvylikos žvaigždžių vainikas, bylojantis apie Švenčiausiąją Mergelę Mariją, raudonas ir baltas spinduliai, liudijantys Kristaus dovanojamas gailestingumo malones, o apačioje raudoname fone Gedimainaičių stulpai primena vyskupo troškimą darbuotis dėl Lietuvos valstybės laisvės. Vyskupo tarnystės šūkis: *Gratia, misericordia et pax* („Malonė, gailestingumas ir ramybė“). Ant naujojo vyskupo galvos buvo uždėta mitra kaip šventumo siekio ženklas, jam įteiktas pastoralas – vyskupo kaip ganytojo pareigų simbolis. Po Komunijos maldos visiems giedant iškilmingą padėkos himną „Tave, Dieve, garbinam“ naujasis vyskupas, lydima vyskupų ko-konsekratorių, Kauno arkivyskupo metropolito Sigito Tamkevičiaus SJ ir Šiaulių vyskupo Eugenijaus Bartulio, ėjo per Vilniaus arkikatedrą laimindamas žmones.

Po visų iškilmių naujai konsekruotas vyskupas Gintaras Grušas padėkojo Dievui ir žmonėms už suteiktas dovanas. Jis prisiminė, kad jau trečią kartą atsigulė ant šios katedros grindų, atsiliepdamas į Dievo ir Bažnyčios kvietimą pašvęsti savo gyvenimą jam ir Katalikų Bažnyčiai, nes šioje šventovėje priėmė diakono, kunigo ir dabar vyskupo šventimus. Naujasis vyskupas pabrėžė, kad į šią šventę atvedė Dievo malonė ir kad patikėtą misiją galės atlikti tik padedamas Šventosios Dvasios. Ganytojas dėkojo tėvams ne tik už gyvybę bei auklėjimą, bet ir už perduotą tikėjimo dovaną, jų ištikimos meilės Dievui ir vienas kitam pavyzdį. Vyskupas dėkojo Šventajam Tėvui ir jo atstovui Lietuvoje – nuncijui arkivyskupui Luigi Bonazzi už parodytą pasitikėjimą. Vyskupas pabrėžė, kad ši šventės data sieja iškilmes dalyviams su Šventuoju Sostu, nes prieš septyniolika metų rugsėjo ketvirtąją popiežius Jonas Paulius II iškėsi Lietuvoje. Naujasis vyskupas išreiškė padėką kardinolui Audriui Juozui Bačkiui ne tik už šventimus, bet ir už pakvietimą atvykti darbuotis į Lietuvą, už tėvišką meilę ir pasitikėjimą, taip pat visiems Lietuvos ganytojams, su kuriais per visus tarnystės metus teko laimėti bendradarbiauti. Vyskupas Gintaras Grušas dėkojo visiems kunigams, vienuoliams, pasauliečiams, kurie iš toli ir arti lydėjo malda, džiaugėsi naujais savo bendradarbiais Lietuvos kariuomenės ordinariate, kur buvo šiltai priimtas į bendruomenę.

Po iškilmių visi norintys galėjo vyskupą Gintarą Grušą pasveikinti prie Vilniaus arkikatedros varpinės. Iškilmingas Mišias transliavo Lietuvos televizija. Tai antroji šiais metais Vilniaus arkikatedroje vykusio vyskupo iššventinimo iškilmė.

-ksb-

Rugsėjo 1-osios šventė

Rugsėjo 1-oji, Mokslo ir žinių diena, Lietuvoje vis plačiau švenčiama su malda. Daugelyje miestų ir kaimų tai jau tapo gražia tradicija. Vilniaus arkikatedroje šv. Mišioms už Vilniaus akademinę bendruomenę vadovavo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, kartu koncelebravo vysk. Arūnas Poniškaitis ir kiti kunigai. Šv. Mišiose dalyvavo Vilniaus universitetų vadovai, profesoriai, dėstytojai, administracijos darbuotojai, studentai, taip pat kolegijų ir mokyklų atstovai. Giedojo Mykolo Romerio universiteto choras, kuris atliko kompozitoriaus Vytauto Miškinio naują kūrinį – „Mišias“. Atnašų procesijoje ėjo Vilniaus Gedimino technikos (VGTU), Vilniaus pedagoginio (VPU) ir Lietuvos teisės Mykolo Romerio universitetų studentai. Homilijoje

vyskupas A. Poniškaitis kalbėjo apie visapusišką asmens ugdymą krikščioniškųjų vertybių kontekste.

Rugsėjo 1-ąją šv. Mišiomis naujuosius mokslo metus pradėjo ir daugelis Kauno švietimo įstaiigų bendruomenių. Vidudienį Kauno arkikatedroje bazilikoje VDU didysis kancleris arkivyskupas Sigitas Tamkevičius vadovavo Eucharistijos liturgijai, kurią drauge šventė darnia eisena su savo vėliavomis į šventovę atžygiavusi VDU bendruomenė – vadovai, dėstytojai, darbuotojai, studentai, taip pat Kauno kunigų seminarijos bendruomenė – klierikai ir jų ugdytojai. Šv. Mišias koncelebravo seminarijos rektorius mons. Aurelijus Žukauskas, studijų dekanas kun. Kęstutis Kėvalas, kiti kunigai, dirbantys VDU ir seminarijoje.

Per pamokslą arkivyskupas atkreipė dėmesį į Evangeliją, kalbančią apie stebuklingą žvejybą, kai Mokytojo paraginti „irkis į gilumą“ (Lk 5, 4) mokiniai iš naujo metė tinklus po nesėkmingos nakties žvejybos. Pasak ganytojo, žmogus gali tuščiai stengtis, jei pasitikės tik savimi, pamiršdamas Dievą. „Mes tikime Dievo žodžiu – stebuklinga žvejyba būna tik tada, kai Viešpats prideda savo ranką“, – sakė ganytojas, tokiu stebuklu pavadindamas Lietuvos laisvę ir apgailėstaudamas, kad ir po dvidešimties Nepriklausomybės metų dažnai stovima prie tuščių tinklų, nes didžiausiu siekiu išsikeliamas medžiaginė gerovė. Arkivyskupas ypač sveikino pirmakursius, linkėdamas jiems sąžiningai dirbti, įgyti universitete visapusišką ugdymą, per studijų metus subręsti tiesą, teisingumą, gėrį mylinčiais, laisvais, atsakingais žmonėmis. Priėmusi ganytojišką palaiminimą, akademinė bendruomenė sugiedojo *Gaudeamus igitur*.

Kauno technologijos universiteto šventėje Kauno sporto halėje dalyvavo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas. Sveikindamas susirinkusiuosius, ypač pirmakursius, ganytojas ragino dirbti nebijant sunkumų ir juos įveikti.

Naujojo Lietuvos sveikatos mokslų universiteto, atsiradusio susijungus Kauno medicinos universitetui ir Lietuvos veterinarijos akademijai, šventėje dalyvavo kapelionas kun. Artūras Kazlauskas. Sveikindamas šventės dalyvius jis perskaitė ištrauką iš Luko evangelijos ir ragino statyti naująjį universiteto namą ant tvirtų pamatų. Šv. Mišiose kapelionas kvietė dėkoti Dievui už tai, kas esame ir ką turime.

Lietuvos žemės ūkio akademijos koplyčioje šv. Mišioms vadovavo kun. Rimantas Skinkaitis, kartu koncelebravo kapelionas kun. Rimantas Baltrušaitis. Homilijoje kun. R. Skinkaitis kalbėjo, kad žmogui neužtenka vien intelektualinio pasaulio pažinimo, norint tapti visapusiška, brandžia asmenybe. Dar reikia vertybinio pamato bei santykio su Dievu.

Šiaulių Šv. apaštalu Petro ir Pauliaus katedroje šv. Mišioms už Šiaulių universiteto akademinę bendruomenę vadovavo vyskupas Eugenijus Bartulis, kartu koncelebravo kapelionas Rimantas Pranskaitis. Homilijoje kapelionas palygino krikščionišką gyvenimą su automobilio vairavimu. Vairuojant reikia laikytis eismo taisyklių, o krikščioniškame gyvenime tą vaidmenį atlieka dešimt Dievo įsakymų ir penki Bažnyčios.

Panevėžio Kristaus Karaliaus katedroje rugsėjo 1-osios išvakarėse šv. Mišias už akademinę bendruomenę, moksleivius ir mokytojus aukojo Panevėžio

grigališkąjį giedojimą pamaldose (plg. *Sacrosanctum Concilium*, 116). Apeigų reforma išgrynino liturgiją, priartino ją prie šaknų, drauge paskatindama į Eucharistijos šventimą sąmoningiau įsitraukti visą bendruomenę. Todėl gyvoji tradicija atnaujintose pamaldose suspindi nauja jėga ir šventumu, o lotynų kalba leidžia ypatingai išgyventi per du tūkstantmečius sukauptą visuotinės Bažnyčios paveldą.

-krš-

Programa „Atgavink“

Rugpjūčio 27 d. Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapijoje pristatyta parapijų dvasinio atsinaujinimo programa „Atgavink“. Renginyje dalyvavo ir tikinčiųjų įsitraukimo į aktyvią parapijos bendruomenės veiklą problemas aptarė Igliaukos Šv. Kazimiero parapijos klebonas Sigitas Bitkauskas, Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo parapijos klebonas Andrius Šidlauskas bei šios parapijos katechetė Rima Malavickienė, Vilkaviškio vyskupijos *Caritas* direktoriaus pavaduotoja Aušra Adomavičiūtė, Pagalbos centro „Rūpintojėlis“ vadovė Reda Kubilienė, Marijampolėje vykdomo *Caritas* projekto „Modernus darbo ir šeimos įsipareigojimų derinimas“ socialinė darbuotoja Giedrė Volff ir „Atgavink“ programos administratore Vaida Spangelevičiūtė-Kižienė.

Pristatydama „Atgavink“ programą, Vaida kalbėjo, jog ši programa padeda tikintiesiems įsitraukti į aktyvų parapijos gyvenimą. Dalyvaujant programoje ir apmąstant pagrindines tikėjimo tiesas per 2,5 metų, parapijose sumažėja praraja tarp tikėjimo ir gyvenimo, padedama parapijiečiams dvasiškai augti, kuriama gyva tikinčiųjų bendruomenė. Programa padalyta į penkis šešių savaičių pakopas, turinčias savo temas: „Viešpats kviečia“, „Atsiliepkime į Dievo kvietimą“, „Apdovanoti Šventąją Dvasią“, „Mokinstė“, „Pašaukti evangelizuoti“. Vykdam programą labai svarbus yra parapijos klebono vaidmuo, jis įsipareigoja paraginti penkis ar šešis parapijiečius suburti branduolį

ir nuolat remti jo darbą, kviesti visus parapijiečius domėtis vykdoma veikla.

Praėjusiems penkias „Atgaivink“ programos pakopas arba baigusiems „Alfa“ kursą, Vaida Spangelevičiūtė-Kižienė pristatė naują galimybę aktyvinti parapijos bendruomenę. Pasak jos, daugelis Lietuvoje save katalikais vadinančių žmonių retai susimąsto, ką reiškia juo būti. Dėl šios priežasties parapijų atsinaujinimo programa „Atgaivink“, remdamasi keturiomis Katalikų Bažnyčios katekizmo dalimis, parengė programą „Kodėl vadinamės katalikais. Kelionė katekizmo puslapiams“. Keturiuose šios programos knygelėse: „Mūsų tikėjimo išpažinimas“, „Krikščioniško slėpinio šventimas“, „Gyvenimas Kristuje“ ir „Krikščioniškoji malda“, gilinamasi į tikėjimo tiesas, sakramentų šventimo svarbą, bendravimą su Dievu bei asmeninio santykio su juo gilinimą per maldą. Programa „Kodėl vadinamės katalikais“ gali naudotis ir kiti Katalikų Bažnyčios mokymą geriau pažinti norintys pavieniai asmenys ar grupės.

-vkvc-

Tikybos mokytojų konferencija

Vilkaviškio vyskupijos tikybos mokytojai kasmet renkasi į jau tradicija tapusią visos vyskupijos tikybos mokytojų rudens konferenciją. Šiais metais konferencija surengta rugpjūčio 27 d. Aleksoto dekanate, Aukštosios Panemunės Švč. Mergelės Marijos Vardo parapijoje.

Susitikimas pradėtas šv. Mišiomis, kurias aukojo Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila drauge su dideliu būriu kunigų. Pamokslą pasakė Ūdrijos parapijos klebonas kun. Arūnas Simonavičius. Jis ragino tikybos mokytojus stiprybės pirmiausia semtis maldoje.

Po šv. Mišių visi rinkosi į šv. Mato vidurinę mokyklą, kur konferenciją pradėjo ir gausų būrį tikybos mokytojų pasveikino vyskupas R. Norvila. Jis tikybos mokytojus sulygino su Viešpaties rinktinio gėlynu, palinkėjo sėkmės ir gausios

vyskupas Jonas Kauneckas. Šventėje dalyvavo beveik trys šimtai pedagogų, kuriuos homilijoje ganytojas pavadino bendradarbiais.

Marijonų gimnazijos bendruomenė Rugsėjo 1-osios šventę pradėjo šv. Mišiomis Marijampolės Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Šv. Mišias aukojo gimnazijos direktorius kun. dr. Vytautas Brilius MIC ir gimnazijos kapelionas kun. Petras Wojtonis MIC. Po šv. Mišių mokytojai, mokiniai ir jų tėvai bei svečiai rinkosi į gimnazijos kiemelį. Tautiška giesmė ir gimnazijos himnas atvėrė naujų mokslo metų pradžią. Sveikinimo žodį tarė ir svečius pristatė gimnazijos direktorius kun. Vytautas Brilius MIC. Seimo narys Arvydas Vidžiūnas priminė garbingą ir unikalią Marijonų gimnazijos istoriją, linkėjo bendruomenei stiprybės, susikaupimo, Dievo malonės ir toliau taip šauniai tęsti krikščioniškąsias tradicijas. Gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Roma Raškevičienė palinkėjo darnumo ir tolerancijos, optimizmo ir kantrybės, perskaitė direktoriaus įsakymą ir apdovanojo geriausius mokleivius padėkos ir pagyrimo raštais. Marijampolės savivaldybės padėkos raštai už gerus rezultatus rengiant mokinius 2010 m. valstybiniam brandos egzaminams įteikti lietuvių k. mokytojai Levitai Kiverienei ir matematikos mokytojai Audronei Gudauskienei.

-kait, sam, mgi-

Tikybos mokytojai pradėjo naujuosius mokslo metus

Šiaulių vyskupijoje

Rugpjūčio 27 d. naujieji mokslo metai Šiaulių vyskupijoje pradėti tradicine švente. 2010–2011 mokslo metais vyskupijoje dirbs apie 130 tikybos mokytojų. Paprašyti Dievo palaimos naujai pradžiai atvyko beveik visi mokytojai.

Šventė prasidėjo Šiaulių Šv. Ignaco bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukojo svečias iš JAV, kunigas prof. psichologijos mokslų dr. Kęstutis Trimakas, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupijos kancleris Evaldas Alūza ir pastoracinių centrų kapelionas Tadas Rudys. Pamokslą naujų mokslo metų tema „Visa atnaujinti Kristuje“ pasakė kun. K. Trimakas, kviesdamas mokytojus pamąstyti, ką ir kaip kiekvienas jų pirmiausia gali atnaujinti savyje, kad galėtų eiti į klases ir padėti atsinaujinti jaunimui.

Po šv. Mišių vyskupijos pastoracinių centrų salėje įvyko mokytojų susirinkimas, kuriame apžvelgti būsiami darbai, naujovės ir galimi sunkumai, diskutuota, kokia tikybos mokytojo vieta mokykloje.

Kun. Kęstutis Trimakas kalbėjo apie tai, kad „visa atnaujinti Kristuje“, pirmiausia religiniu, doriniu ir socialiniu gyvenimu, ragino ir Šventasis Tėvas Pijus. Šito šūkio užuomazga yra pats Kristus. Tik Kristuje galima atnaujinti save, savo gyvenimą ir savo gyvenimu, darbais bei poelgiais parodyti, kad tie žodžiai – ne tuščia frazė. Kun. K. Trimakas prisiminė ir pasiaukojantį mokytojos ateitininkės Adelės Dirsytės gyvenimą. Jaunųjų ateitininkų globėja buvo nuteista dešimtį metų kalėti sunkaus darbo kalėjime Sibire ir penkeriems metams tremties – be teisės grįžti į Tėvynę. Tačiau net tokiomis sunkiomis sąlygomis ji gyveno su Kristumi, Kristus buvo jos vilties ženklas.

Pastoracinių centrų vadovas, kapelionas kun. Tadas Rudys atkreipė dėmesį, kad kiekvienas žmogus turi daug priemonių ir galimybių augti dvasiškai, tačiau būtina išmokti pasiimti tai, ko labiausiai reikia, ir tuo pasinaudoti.

Katechetikos centro vadovė Danutė Kratukienė pristatė mokytojams atnaujintą katalikų tikybos programą, pirmojo 2010–2011 mokslo metų pusmečio renginius, kalbėjo apie kokybiškos pamokos reikalavimus. „Esminis dalykas, kad iš gyvenimo, kokį turime, su tikėjimo tiesomis keliautume į naują gyvenimą“, – sakė Katechetikos centro vadovė. Pakelyje į Emausą prasidėjusi Jėzaus pamoka savo sutrikusiems mokiniams turi tapti savita tikybos pamokos struktūra. „Pasitikime mokinį jo gyvenimo situacijoje, įsigilinkime į tai, kuo jis gyvena, kaip gyvena, pavedėkime toliau, perteikime tikėjimo tiesas ir sukeltume jo širdyje tam tikrą sumaištį, kad išgirdęs tą Tiesą nebegalėtų būti ramus, pasilikti praeityje, kad norėtų keistis. Mokytojas turi duoti mokiniui naują kryptį – laimę galima turėti jau čia, savo gyvenime, jei tik turėsime vienybę su Kristumi.“

Susirinkimo pabaigoje kalbėjęs Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis pasveikino mokytojus ir palinkėjo stiprybės ir išminties, gyventi tikėjimu ir liudyti jį savo gyvenimu. Akcentavo, kad tikybos mokytojai turėtų rūpintis ne tik savo žiniomis, bet ir nuolat atnaujinti savo dvasią, dalyvauti šv. Mišių aukoje, bent valandą per savaitę paskirti Švč. Sakramento adoracijai Švč. Mergeinės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bažnyčios koplytėlėje. Vyskupas E. Bartulis ir Katechetikos centro vadovė D. Kratukienė tikybos mokytojams įteikė kanoninius siuntimus skelbti Gerąją Naujieną.

Susirinkimo pradžioje giesmėmis visus pasveikino Šiaulių Juliaus Janonio gimnazijos auklėtinė, „Dainų dainelės“ laureatė Jonė Urniežiūtė, o šventės pabaigoje mokytojams, turintiems tikybos kabinetų, buvo dalijamos parapijų klebonų dovanos – trijų metrų dydžio plakatai, vaizduojantys, kaip atsirado Biblija.

-Iz-

Kauno arkivyskupijoje

Rugsėjo 3 d. Kauno arkivyskupijos tikybos mokytojai, pradėdami naujuosius mokslo metus, drauge šventė Eucharistijos liturgiją Kauno arkikatedroje bazilikoje ir dalyvavo šventiniame renginyje arkivyskupijos konferencijų salėje. Šv. Mišioms vadovavo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius, koncelebravo vyskupas augziliaras Jonas Ivanauskas, Kauno I dekanato dekanas mons. Vytautas Grigaravičius, kiti arkivyskupijos kunigai, tarp jų – ir dirbantys mokyklose. Giedojo Šv. Pranciškaus Ksavero (jėzuitų) bažnyčios jaunimo choras, vadovaujamas Agnietės Kizevičiūtės.

Per pamokslą arkivyskupas pristatė liturginiame kalendoriuje minimą šv. Grigalių Didįjį, popiežių, padariusį daug svarbių Bažnyčiai reformų. Jis parodęs, kokių didžiųjų darbų gali atlikti Dievo Dvasios vedamas žmogus, kuris, kitaip nei fariziejai Evangelijoje, remiasi ne savo išmintimi.

„Mieli tikybos mokytojai, jūsų misija – ne tik duoti reikalingų žinių, bet ir parodyti autentišką Kristų ir autentišką krikščionybę“, – sakė ganytojas, ragindamas atskleisti savo mokiniams Jėzų kaip meilės revoliucionierių. Tikybos mokytojams, kaip ir kunigams, pasak ganytojo, būtina maldos praktika bei nuolatinis dvasinis atsinaujinimas, rekolekcijos.

Renginyje po šv. Mišių pranešimą „Tikybos mokymo aktualijos ir uždaviniai šiandien“ skaitė vysk. J. Ivanauskas, vadovaujantis arkivyskupijos kurijos Katechetikos skyriui. Už gerą darbą dėkodamas daugumai arkivyskupijoje

Dievo palaimos naujaisiais mokslo metais. Konferencijos programą papuošė puikus kolektyvas „Musicalis“. Tai modernaus dainavimo studija, kurios vadovės – Jurgita Česnakaitė ir Rima Andriūnienė.

Pagrindinį pranešimą tema „Tikybos mokytojo identitetas ir kompetencija“ skaitė Lietuvos katechetikos centro vadovas mons. Kęstutis Latoža. Prelegentas įtaigiai apžvelgė pagrindinius prioritetus, kuriais turėtų vadovautis savo darbe tikybos mokytojas. Kaip iliustracija buvo pateikiami statistiniai duomenys iš tikybos mokymo Italijoje. Konferencijos dalyvius taip pat pasveikino bei savo mintimis pasidalijo naujasis Vilkaviškio vyskupijos Katechetikos centro vadovas kun. Rytis Baltrušaitis.

Pabaigoje parodytas Kauno Šv. Mato vidurinės mokyklos dramos studijos „Kubas“ moksleivių spektaklis – misterija „Tūkstantmečių pasakų pasaka“. Konferencijoje eksponuota didelė kilnojamoji nuotraukų paroda „Tikybos mokymo 20-metis Vilkaviškio vyskupijoje“. Po konferencijos visų laukė agapė ir neformalus bendravimas prie kavos puodelio.

-eg-

Parama maisto produktams

Lietuvos Caritas organizacija, vykdydama Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims (MIATLNA) programą, rugsėjį maisto produktus išdalys 357103 asmenims.

Jau ketvirtąjį šiais metais paramos dalijimo produktų paketą sudarys kvietiniai miltai, makaronai, manų kruopos, miežiniai sausi pusryčiai, trijų grūdų dribsniai ir nesaldintas sutirštintas pienas. Rugsėjį dalis paramos gavėjų gaus ir cukraus, tačiau į Marijampolės, Vilniaus, Kauno, Kaišiadorių, Jonavos, Ukmergės, Biržų, Pagėgių, Tauragės, Jurbarko ir Klaipėdos miestuose esančius sandėlius vietoje cukraus bus pristatomos ryžių kruopos.

Maisto produktų gavėjų per Lietuvos Caritas organizaciją rugsėjo mėnesį, lyginant su metų pradžia, pagausėjo beveik 1,2 kartus, t. y. rugsėjo mėnesį prašymus gauti paramą maistu pateikė beveik 57 tūkst. vargstančiųjų daugiau.

„Nuo MIATLNA programos vykdymo pradžios 2006 metais produktų gavėjų daugėja. Skurstančių asmenų skaičius vis didėja, tačiau nebe tokiais sparčiais tempais kaip 2009 metais. Tai greičiausiai lemia ir informacijos sklaida, kai vis daugiau žmonių sužino, jog gali tokią paramą gauti. Žmonės prašymus ne tik neša į seniūnijas, bet ir dažnai skambina produktus dalijančioms organizacijoms, kurios turi teisę sudaryti papildomus sąrašus“, – sakė Lietuvos Caritas atstovė Laima Petraitytė. Anot jos, jau seniai produktų prašo ne tik pensininkai, daugiavaikės šeimos, benamiai, bet ir darbus praradę jauni žmonės. Tarp paramos gavėjų nemažai pasitaiko ir studentų.

Pagal Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytą kriterijų paramą maisto produktais gali gauti asmenys, kurių pajamos neviršija 1,5 LR Vyriausybės patvirtintų valstybės remiamų pajamų dydžio, t. y. 525 Lt per mėnesį. Asmenys, norintys gauti paramą maisto produktais, turėtų pateikti prašymą vietos seniūnijos socialiniam darbuotojui arba kreiptis į savivaldybės Socialinės rūpybos skyrių.

-Ici-

Caritas stovykla

Rugpjūčio 2–6 d. Šventojoje vyko jau nuo 2003-ųjų Lietuvos Caritas organizuojama vasaros stovykla-seminaras, kurioje dalyvavo visų vyskupijų Caritas atstovai.

Penkias stovyklos dienas Caritas bendradarbiai ne tik intensyviai dirbo, bet ir turėjo puikią progą dvasiškai atsigaivinti Kauno Švč. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų (Vytauto Didžiojo) bažnyčios rektoriaus kun. Kęstučio Rugevičiaus vestose rekolekcijose. Jų

dirbančių tikybės mokytojų (iš viso jų yra 225), ganytojas kvietė juos pažvelgti į savo tarnystę toje perspektyvoje, kokioje ją mato Bažnyčia. Tikybės mokymą pavadinęs „pirmąja apkasų linija“, vysk. J. Ivanauskas sakė, jog jame svarbiausi ne ginklai, priemonės, bet savo identiteto supratimas, atkreipė dėmesį į tai, kas padėtų jį stiprinti. Pranešime pabrėžta, koks svarbus, pagyvinantis būna tikybės mokytojo dalyvavimas parapijos gyvenime, ypač maldos grupėse, bendradarbiavimas su parapijų katechetais ir kokią išties apaštališką misiją jis turi atlikti mokyklos bendruomenėje – džiugu, kai randa bendrą kalbą net ir tada, kai stokojama vadovų palankumo. Mokytojai kviešti dalyvauti metodinių centrų veikloje, turtinti juos savo patirtimi, kad jie taptų tikrais traukos centrais. Įvertinus pastangas dirbti kūrybiškai, raginta šios kūrybos centre išsaugoti Kristų ir jo kryžių. Vyskupas atkreipė dėmesį į ypatingą tikybės mokytojų vaidmenį katalikiškųjų mokyklų kelyje siekiant tikrojo savo veido, pasidžiaugė, kad greičiausiai ir tikybės mokytojai prisidėjo prie to, jog šiandien nemažai norinčiųjų studijuoti sulaukė VDU Katalikų teologijos fakultetas. Baigdamas vyskupas paragino mokytojus įkvėpimo tarnystei ieškoti Bažnyčios tėvų raštuose ir čia pat pacitavo šv. Augustino minčių.

Pabaigoje žodį taręs arkiv. S. Tamkevičius sakė, jog šiais Laisvės metais Bažnyčia privalo atsiliiepti į savo meto iššūkius – žmonių nusivylimą laisvu gyvenimu, kaltų ieškojimą. „Mes turime būti vilties žmonės“, – sakė ganytojas, linkėdamas tikybės mokytojams ir patiems išlaikyti viltį ir stengtis sveiko optimizmo perteikti savo mokiniam, mokant juos plačiau žvelgti į gyvenimą.

Naujųjų mokslo metų proga tikybės mokytojus ir arkivyskupijos Katechetikos centrą pasveikino šventės viešnia Kauno m. savivaldybės Švietimo ir kultūros departamento Švietimo ir ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė Rita Rasikienė. Katechetikos centro vadovas Artūras Lukaševičius supažindino su artimiausiais seminarais, pakvietė juose dalyvauti, pranešė apie numatomą VDU KTF studentų praktiką mokyklose. Gražių akimirkų šventės dalyviams padovanojo fleita grojusi J. Naujalio gimnazijos moksleivė Marija Arutiunova bei ansamblio *Musicalis* merginos, vadovaujamos Jurgitos Česnakaitės ir Rimos Indriūnienės. Šventė baigta agape.

-kait-

Naujieji mokslo metai Telšių kunigų seminarijoje ir licėjuje

Rugsėjo 2 d. Žemaičių Kalvarijos šventovėje atlaidais tradiciškai paminėta naujųjų mokslo metų Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijoje bei vyskupijos licėjuje pradžia. Šv. Mišias aukėjo Telšių vyskupas Jonas Boruta SJ, jam talkino gausus būrys Mažeikių dekanato kunigų, taip pat ir seminarijos dėstytojai. Pasibaigus šv. Mišioms, buvo einami Kryžiaus kelio kalnai.

Kaip ir kasmet, Telšių kunigų seminarijos, parengiamojo kurso klierikai bei Telšių vyskupijos licėjaus auklėtiniai naujuosius mokslo metus pradėjo prašydami Dievo Motinos užtarimo ir pagalbos Žemaičių Kalvarijos bazilikoje. Tą dieną vyko ir kasmėnesiniai Žemaičių Kalvarijos atlaidai, ypač kvietę šią dieną melstis Mažeikių dekanato kunigus ir tikinčiuosius. Sumos šv. Mišias celebravęs Telšių vyskupas J. Boruta SJ įžangoje sakė, jog kiekvienų metų rugsėjo mėnesio pradžioje esą nusistovėjusi tradicija pradėti naujuosius mokslo metus kartu su didžiąja Telšių kunigų seminarija, parengiamuoju kursu bei licėjaus broliais. Gyvenime svarbiausi yra du dalykai – pažinimas ir dvasinis gyvenimas. Kiekvienam dvasininkui šie abu dalykai ypač svarbūs.

Per pamokslą ganytojas analizavo ne tik šiandien, bet ir visuomet aktualią jaunimo problemą – pašaukimą. Šįkart jis kreipėsi į susirinkusius klierikus. „Šių dienų pagrindinis kunigo uždavinys, kai tiek daug netikėjimo, abejonių tikėjimo tiesomis, yra labai nelengvas. Bet ir visada, kai Viešpats pakviesdavo žmones, net ir labai malonėmis apdovanotus, pakilius, nusimanančius tikėjimo dalykuose, net ir jiems būdavo sunkių akimirklų, abejonių, kaip čia priimti šią Viešpaties dovaną“, – kalbėjo vyskupas J. Boruta SJ, toliau tarsi guosdamas jaunuosius būsimus dvasininkus, jog ir Dievo Motina Marija, sužinojusi apie kūdikio gimimą, taip pat sudvejojo. Pamokslo metu ganytojas ragino klierikus neišsigąsti abejonių dėl savo pašaukimo, tačiau jį kuo labiau ugdyti ir stiprinti.

Nors antroji rudens diena kiek ir gąsdino beprasidedančiu lietumi, pasibaičius sumos šv. Mišioms, pro bazilikos langus skverbėsi saulės spinduliai. Grįžus į baziliką, vyskupas J. Boruta SJ maloniai pasveikino kiekvieną naujųjų mokslo metų progą, įteikdamas po kuklią dovanėlę – knygą apie Lietuvos globėją šv. karalaitį Kazimierą bei Motiną Teresę.

-klraš-

Padėkos už laisvę šventė Šiluvoje

Rugpjūčio 29-ąją, sekmadienį, Šiluvoje buvo švenčiama Padėkos už laisvę šventė. Tą dieną daugelis maldininkų atvyko į Šiluvą dalyvaujant piligrimų eisenose. Šios eisenos paskutinį rugpjūčio sekmadienį – tai dar sovietmečiu kilusi tradicija, visai persekiota ir varžyta, išreiškusi laisvės troškimą ir pasitikėjimą Dievu bei Švč. M. Marijos užtarimu. Rugpjūčio 29-osios piligriminėje eisenoje, švenčiant dvidešimtuosius Nepriklausomybės atkūrimo metus, buvo dėkojama Dievui už laisvą Lietuvą, meldžiama globos dabarties gyvenimui ir ateičiai.

Besibaigiančios vasaros grožis, rožinio malda, giesmės lydėjo dvi piligrimų kolonas, nuo pat saulėto, jau šiek tiek rudeniui padvelkusio ryto į Šiluvą keliavusias iš dviejų vietų: nuo Dubysos slėnio ir Tytuvėnų. Pirmajai kolonai, kurią daugiausia sudarė Kauno arkivyskupijos tikintieji, katalikiškųjų institucijų, bendruomenių nariai, laisvės kovų dalyviai, vadovavo Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Antrąją koloną – Šiaulių krašto žmones ir atvykusius iš kitų Lietuvos vietų vedė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis.

12 val. aikštėje priešais Šiluvos baziliką aukotose iškilmingose šv. Mišiose buvo dėkojama Dievui už laisvę ir nepriklausomybę. Sveikindamas visus tos dienos Šiluvos piligrimus ir kviesdamas juos niekada neišleisti iš akių svarbiausio tikslo, kad ir kokie sunkumai lydėtų dabartį, liturgijai vadovavęs arkiv. S. Tamkevičius atkreipė dėmesį į Eucharistijos bičiulius, daugiausia rengusius eisenas į Šiluvą sovietmečiu, Baltijos kelio ir visų laisvės kovų dalyvius, Sąjūdžio žmones, tarp jų – ir prof. Vytautą Landsbergį. Ganytojas pasveikino kasmet šiose eisenose dalyvaujančius tarptautinės katalikiškos organizacijos „Tradycja, šeima, nuosavybė“ narius – ši organizacija 1990 m. sovietų valdžiai įteikė 5 mln. parašų už Lietuvos laisvę.

Šv. Mišias koncelebravo vyskupas E. Bartulis, kunigai Kęstutis Kėvalas, Gintaras Blužas, Mindaugas Pukštys. Giedojo seserų benediktinių vadovaujamas vaikų ir jaunimo choras, į Šiluvą taip pat atkeliavęs pėsčiomis iš stovyklavietės Kaulakiuose.

vedėjas karitiečiams priminė, kad didžiausias žmogaus priešas – egoizmas ir nemokėjimas atleisti, o didžiausias džiaugsmas – priimti mums teikiamas Šventosios Dvasios dovanas. Nuolatinio pykčio, pagiežos jausmas tarsi kalkės gula žmonių sielose, o to padariniai – įvairiausios psichosomatinės ligos, depresija, nerimas.

„Mes negalime pakeisti kito žmogaus, bet Dievas gali pakeisti mūsų žvilgsnį (požiūrį) į kitą žmogų, – kalbėjo kun. Kęstutis. – Juk apaštalas Paulius ragina: „Su visu nuolankumu bei meilumu, su didžia kantrybe palaikykite tarpusavio meilę, uoliai sergėkite Dvasios vienybę taikos ryšiais. Vienas kūnas ir viena Dvasia kaip ir esate pašaukti į vieną savo pašaukimo viltį“ (Ef 4, 2–4). Būtina tikėti ir pasitikėti Dievo meile ir gailėtingumu, nes Kristus tapo žmogumi dėl santykio su Dievu atkūrimo.“

Viena stovyklos diena buvo skirta *Caritas* veiklai aptarti. Tai ir finansų paieškos galimybės, kuriomis pasidalijo Vilniaus arkivyskupijos *Caritas* direktorius Linas Kukuraitis su kolegomis. Pačių įvairiausių minčių, kaip surinkti lėšų karitatyvinei veiklai vykdyti, pateikė ir kitų vyskupijų *Caritas* atstovai. Apžvelgti aktualūs klausimai vykdant ES Maisto iš intervencinių atsargų tiekimo labiausiai nepasiturintiems asmenims programą. Stovyklautojai taip pat surengė kūrybinį vakarą – vyskupijų *Caritas* darbuotojai ir savanoriai žaismingai perteikė *Caritas* veiklos tiek linksmas, tiek liūdnas patirtis.

Išvažiavę stovyklautojai organizatoriams dėkojo už galimybę pasisemti dvasinės stiprybės, patirti nuostabių bendrystės jausmą, pasidalyti gerą patirtimi vykdant pačias įvairiausias artimo meilės veiklas.

-Ici, vkvci-

Evangelizacijos stovykla

Rugpjūčio 23–28 d. Nemunaityje surengta brolių kapucinų vadovaujamos Krikščioniškojo gyvenimo ir

evangelizacijos mokyklos stovykla. Šis mokyklos susitikimas buvo ypač gausus Dievo malonių. Viena pirmųjų staigmenų patys dalyviai – jų buvo daugiau kaip 60, atvyko daug seserų, šeimų su mažutėliais (jauniausias neturėjo nei pusės metų), taip pat svečių iš Latvijos. Susitikimo vesti atvyko žmonių iš Ukrainos ir Lenkijos.

Be kasdien vykusių mokymų, švenčiamos Eucharistijos ir šlovinimo, ketvirtąją stovyklos dieną visi stovyklautojai, netgi su mažyiais ant rankų, išėjo į kaimą. Jie ėjo iš kiemo į kiemą, beldėsi į gyventojų duris ir dalijosi žinia apie Gyvąjį Jėzų, kviesdami visus į bažnyčioje vyksiantį šlovinimo vakarą. Evangelizacijos vaisiai buvo didesni nei buvo galima įsivaizduoti – Nemunaičio bažnyčia buvo pilnutėlė vietos gyventojų: jaunimo, vaikų, vyresnių, net pagyvenusių senelių. Dauguma iš jų pirmą kartą per maldą kėlė rankas, ėjo užtarimo maldos savo intencijomis bei nepaprastai stebėjosi, nes neįsivaizdavo, kad ir kartikai gali evangelizuoti.

Penktoji diena buvo netikėtai kontrastinga. Po kupinos įspūdžių evangelizacijos tądien į stovyklą atėjo dykuma. Pietums gavę riekelę duonos ir Dievo žodį, dalyviai išsiskirstė keturioms tylos valandoms. Grįžę dalijosi dykumos patirtimi, prabilusiu Dievo žodžiu, įveiktais gundymais ir išgyventu Jėzaus artumu.

-ppi-

Susitikimas su kun. Kęstučiu Trimaku

Rugpjūčio 26 d. Šiaulių vyskupijos pastoracinių centrų salėje įvyko susitikimas su kun. prof. psichologijos mokslų daktaru Kęstučiu Trimaku. Į Lietuvą kunigas profesorius K. Trimakas iš JAV atvyko paminėti Ateitininkų federacijos šimtmečio jubiliejaus. Susitikimą organizavo Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupijos Katechetikos ir Jaunimo centrai.

Kun. Kęstutis Trimakas – iškilus asmenybė. Iš pašaukimo – kunigas, iš pro-

Pamokslą pasakęs arkiv. S. Tamkevičius pirmąsias Eucharistijos bičiulių rengtas piligrimines eisenas pavadino pirmuoju Baltijos keliu, tik daug rizikingesniu. Jų rengėjai, kuklūs ir nuolankūs žmonės, laisvės mintį palaikė ne ginklu, bet, pasak ganytojo, remdamiesi vien Dievo galybe. Jie už tai patirdavo areštų ir kalėjimų. Per pamokslą Kauno ganytojas atkreipė dėmesį į Šventojo Rašto skaitinio žodžius: „Kuo esi didesnis, tuo labiau nusizėmink, ir rasi malonės pas VIEŠPATĮ“ (Sir 3, 18). „Prieš 20 metų dangus mums padovanojo laisvę. Neturėtume nė lašelio nuolankumo, jei manytume, kad ją iškovojome patys, jei Dievas nebūtų leidęs sugriūti blogio imperijai“, – sakė ganytojas pabrėždamas, jog ir šiandienos didžiausi sunkumai – ne ekonominiai. Blogio šaknis, pasak ganytojo, yra žmogaus puikybė, nes nuolankusis į pasaulį žiūri visai kitaip, pasitikėdamas Viešpačiu, be nerimo žvelgdamas į savo ateitį.

Šv. Mišių pabaigoje žodį tarti buvo paprašytas prof. V. Landsbergis. Garbusis pamaldų dalyvis, tądien taip pat pabuvęs tikruoju Šiluvos piligrimu ir keliavęs iš Tytuvėnų, pasidalijo mintimis, kiek daug iš Viešpaties gauname dovanai ir tai turėdami už dyka vis dar būname nepatenkinti. Stokojame ir ištikimybės savo žemei, tautai, religijai – kitados ši ištikimybė stiprino ir palaikė laisvės siekį. Pasak profesoriaus, dar neturime tikros laisvės – laisvės nuo savo paklydimų ir ydų, o Šiluva esanti ta vieta, kur tūkstančių tūkstančiai rinksis, kol bus pasiektas šis tikrasis išsilaisvinimas.

Prieš suteikdamas ganytojiškąjį palaiminimą arkiv. S. Tamkevičius pakvietė atvykti į Šiluvą rugsėjo 5 d. 15 val. sutikti piligrimų, nuo rugsėjo 3 d. keliausiančių iš Kryžių kalno, taip pat apsilankyti didžiuosiuose Šilinių atlaiduose.

-kait-

Padėkos už Laisvę sueiga

Rugpjūčio 28 dieną, Padėkos ir vilties eisenos iš Tytuvėnų į Šiluvą išvakarėse, Šiauliuose, Sukilėlių kalnelyje, įvyko sueiga, skirta pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusius ir kalėjimų bei tremčių kančias kentėjusius kovotojus. Šiauliuose ir Kelmėje vykusius tradicinius renginius bei padėkos ir vilties eisena koordinavo Lietuvos Sąjūdžio taryba ir VšĮ Krikščioniškosios kultūros institutas.

Į mitingą Šiauliuose žmonės rinkosi su gėlėmis ir trispalvėmis rankose, plėvėsavo Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos, Lietuvos Sąjūdžio Šiaulių skyriaus, Blaivybės sąjūdžio ir kitų organizacijų vėliavos. Patriotines lietuvių dainas dainavo ir giedojo Šv. Jurgio bažnyčios parapijos choras. Susikaupe, laikydami ant gėlėmis apipintų neštuvų Fatimos Dievo Motinos statulą, visų centre stovėjo Tarptautinės tradicijos, šeimos ir nuosavybės (*Tradition, Family, Property – TFP*) gynimo asociacijos delegacijos nariai.

„Sukilėlių kalnelyje Padėkos ir vilties žygio į Šiluvą bei Laisvės paminėjimo dienos išvakarėse susirenkame jau devintą kartą, – kreipdamasis į susirinkusiuosius kalbėjo šios sueigos pirmininkas, Blaivybės sąjūdžio pirmininkas Albertas Griganavičius. – Prieš septyniolika metų, rugpjūčio 21 dieną, Lietuvą paliko paskutinis sovietinis kareivis, ir mes tapome visiškai laisvi. Mūsų šalis, atlaikiusi daugybę sunkiausių išbandymų, gyvuoja daugiau kaip 1000 metų, ir jeigu būsimė jos verti piliečiai, ji gyvuos amžinai.“ Pasveikinęs šiauliečius ir svečius, ypač tarptautinės delegacijos narius bei jos vadovą Renato Murta de Vasconsalesą, Albertas Griganavičius pakvietė visus sugiedoti Lietuvos himną.

„Už Lietuvos laisvę nuo pat valstybės susikūrimo galvas padėjo šimtai tūkstančių patriotų, ypač daug aukų sudėta per sovietinę okupaciją, – kalbėjo A. Griganavičius. – Tarp daugybės žinomų ir nežinomų tautos didvyrių už mūsų Tėvynės laivę galvas paguldė ir du šios asociacijos nariai – 53 metų amerikietis taksistas Fredas Porfilio ir 18 metų kinas studentas Darylas Hungas. Jie žuvo autokatastrofoje, rinkdami parašus po peticija už Lietuvos teisę į valstybingumą. Tokią akciją organizavo Tarptautinė tradicijos, šeimos ir nuosavybės gynimo organizacija visame pasaulyje. Per keturis mėnesius dvidešimt šešiose pasaulio šalyse buvo surinkti 5,3 mln. parašų. Krauju aplaistyta peticija vėliau nuvežta į Kremlių ir įteikta SSRS prezidentui Michailui Gorbačioviui, ji turėjo didelės reikšmės Lietuvos laisvės byloje.“

Žuvusiuosius už Lietuvos laisvę sueigos dalyviai pagerbė tylos minute ir sukalbėjo malda. Nepriklausomybės akto signataras, eisenu į Šiluvą koordinatorius Antanas Račas pristatė svečių delegaciją. Šį kartą į Lietuvą atvyko atstovai iš JAV, Čilės, Portugalijos, Italijos, Libano. A. Račas paminėjo, kad renginyje dalyvauja ir keturi Krokuvos Krikščioniškosios kultūros instituto delegacijos nariai.

Delegacijos vadovas Renato Murta de Vasconsalesas sakė, kad atvažiuoja į Lietuvą pagerbti mūsų tautos didvyrių. „Sovietų Sąjungai žlugus, daug kas sakė, kad mūsų asociacijai nebebus ką veikti, – kalbėjo delegacijos vadovas. – Penkiasdešimt metų Lietuva kentėjo komunistinę diktatūrą, ir staiga prieš dvidešimt metų tapo laisva valstybe. Nenuostabu, kad daug kam atrodo: komunizmo diktatūros nebėra, nebėra bedieviško ateizmo, ir kovoti tiesiog nebebus dėl ko.“ Tačiau, pasak Renato Murta de Vasconsaleso, tikrovė pasirodė besanti kitokia. Ir šiandien gresia hedonizmo diktatūra, reliatyvizmo diktatūra; visą pasaulį, ne tik Lietuvą, yra apėmusi visuotinė revoliucija, krikščioniškos šeimos vertybės puolamos iš visų pusių. „Turime susivienyti. Jeigu to nepadarysime, kartu nepasipriešinsime krikščioniškų vertybių griovimui, Lietuvos po keliasdešimt metų nebus, – kalbėjo svečias. – Todėl mes kiekvieną dieną meldžiamės, prašydami Dievo Motinos Marijos užtarimo, kad Lietuva išliktų. Mes būsime su jumis maldoje ir darbuose, kiek tik mūsų jėgos leis, dirbsime, kiek jums patiems to reikės.“

Sueigoje kalbėjo Šiaulių miesto savivaldybės mero pavaduotoja Daiva Matonienė, Lietuvos Respublikos Seimo nariai Rytas Kupčinskas ir Kęstutis Masiulis, Lietuvos Sąjūdžio Šiaulių skyriaus pirmininkas Algirdas Kulikauskas, krikščionis demokratas Alfonsas Brūzga ir kiti sueigos dalyviai.

Prie paminklo kovotojams už Laisvę buvo padėta gėlių, sugiedota Maironio giesmė „Marija, Marija, skaisčiausia lelija“. Vėliau sueigos dalyvių eiseną pajudėjo Šiaulių katedros link. Katedros šventoriuje eisenos dalyvius ir delegacijos narius pasitiko Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, vyskupijos kancleris Evaldas Alūza ir kiti kunigai.

Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis aukojo šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Dėkodamas tarptautinės delegacijos nariams už jų pasiukojimą, kvietė, kad tikintieji būtų kuklūs bei nuolankūs Dievo valiai. „Mūsų svečiai – mums visiems sektinas pavyzdys. Jie iš gyvenimo netrokšta nieko daugiau, kaip tik apginti pačias gražiausias vertybes, įrašytas jų organizacijos pavadinime, – kalbėjo ganytojas. – Šitie žmonės atkeliavo iš labai toli, kad parodytų mums, kaip svarbu išsaugoti tikrą šeimą, išpareigojančią krikščioniškai gyventi ir krikščioniškai auklėti vaikus. Jie rodo išskirtinį dėmesį ir pagarbą Dievo Motinai ir moko mus gyventi su malda.“

fesijos – psichologas, įgijęs filosofijos magistro, teologijos licenciato, psichologijos daktaro laipsnį. Daugelį metų dirbo asmenų, grupių bei šeimų psichoterapijos srityje, profesoriavo Čikagos Lojolos universiteto Psichiatrijos fakultete, išleido keliolika knygų. Įvairių šalių mokslo leidiniuose paskelbė apie šimtą straipsnių. Šį balandį už ypatingus nuopelnus atkuriant ir stiprinant Vytauto Didžiojo universitetą bei garsinant Lietuvos vardą JAV jam suteiktas VDU garbės daktaro vardas. Kęstutis Trimakas ateitininkų veikloje dalyvauja daugiau nei šešiasdešimt metų ir ilgai buvo Šiaurės Amerikos ateitininkų dvasios vadovu.

Susitikti su garbiuoju svečiu susirinko nemažas būrys Šiaulių vyskupijos tikinčiųjų: jaunų ir jau nemažą veiklos patirtį turinčių ateitininkų, studentų, moksleivių, pedagogų, kunigų ir šia veikla aktyviai besidominčių pasauliečių. Dalyvavo ir Šiaulių universiteto kapelionas kunigas Rimantas Pranskaitis.

Susitikime kun. Kęstutis Trimakas kalbėjo apie ateitininkų ideologiją, šūkius, pasakojo ateitininkų istoriją, supažindino su ryškiausiomis asmenybėmis, tarp jų ir su pagrindiniu Ateitininkų federacijos įkūrėju Lietuvoje Pranu Dovydaičiu, pirmuoju žurnalo „Ateitis“ redaktoriumi. Svečias kalbėjo įdomiai, jaunatviškai, uždegančiai, visus sužavėjo savo paprastumu bei energija.

-Iz-

Olandų jaunimo atstovų viešnage

Liepos 23–31 d. Sasnavoje viešėjo Olandijos „Jaunimo fondas Lietuvai“ nariai. Jų atstovai Marike Groupe ir Sebastianas Slotsas liepos 28 d. svečiavosi Vilkaviškio vyskupijos Caritas Kalvarijos vaikų dienos centre „Žiniukas“. Svečius atlydėjo Kalvarijos jaunimo grupės vadovė Neringa Sikorskienė. Renginį organizavo vadovė-pedagogė Reda Kubilienė, socialinė pedagogė Daiva Martimjanovienė bei šiuo metu Vaikų dienos centre „Žiniukas“ praktiką atliekanti Marijampolės kolegijos Edukolo-

gijos ir socialinio darbo fakulteto trečio kurso studentė Virginija Brokaitė.

Į renginį, kuris vyko Kalvarijos sporto centre, sugužėjo gausus būrys dienos centro lankytojų, tėvų, atvyko Kalvarijos ir Sangrūdės jaunimo grupės atstovai. Vilkaviškio vyskupijos Caritas direktoriaus pavaduotoja Aušra Adomavičiūtė, pradėdama renginį, tarė sveikinimo žodį. Ji dėkojo svečiams už gražų bendradarbiavimą, kuris tęsiasi jau eilę metų.

Vaikų dienos centro lankytojai bei darbuotojos atvykusius svečius pakvietė pašokti draugystės šokį ir išbandyti jėgas linksmosiose estafetėse. Gera nuotaika, sportinis jaudulys, azartas liejosi per kraštus. Po linksmųjų estafėčių Olandijos „Jaunimo fondo Lietuvai“ atstovai visus pakvietė atsigaivinti pačių atsivežtais gaiviaisiais gėrimais, sausainiais.

Antroji renginio dalis persikėlė į Kalvarijos vaikų dienos centro „Žiniukas“ patalpas, kur svečiai iš Olandijos organizavo žaidimą „Bingo“. Vaikai sulaukė kvapą sekė skaičius, o užbraukę lentelėje visus laimingus šaukė: „Bingo“. Dovanų užteko visiems, Olandijos „Jaunimo fondas Lietuvai“ atstovai jų atgabeno ne vieną dėžę. Kai dovanos buvo išdalytos, visi susėdo prie pietų stalo.

-dm-

Keliais žodžiais

Panevėžys. Rugpjūčio 28 d. Šv. Petro ir Pauliaus bažnyčioje buvo pagerbtas šios bažnyčios altaristas, garbės kanaaninkas, jubilias kun. Vytautas Marozas jo kunigystės 55-ųjų metinių ir aštuoniasdešimtmečio proga. Šv. Mišias aukėjo pats jubilias, kun. Pranas Sabaliauskas ir Vabalninko dekanas kan. Povilas Miškinis. Pamokslą apie kunigiškąją misiją pasakė kan. Petras Baniulis. Dekanas Petras Baniulis sveikino jubiliatą, dėkojo už gyvenimo auką ir liudijimą ir linkėjo ilgų Dievo malonės metų. Šventėje dalyvavo Seimo narys Petras Lomanas.

-kad-

Rugpjūčio 29-osios rytą tarptautinės organizacijos delegacija, sueigos dalyviai, nemaža grupė Šiaulių vyskupijos kunigų ir tikinčiųjų išvyko į Tytuvėnus dalyvauti Padėkos ir vilties eisenoje į Šiluvą.

-lz-

Tarptautinis vargonų muzikos festivalis

Rugpjūčio 25–26 d. Radviliškio Švč. Mergelės Marijos Gimimo ir Šeduvos Šv. Kryžiaus atradimo bažnyčiose buvo surengti Pirmojo tarptautinio vargonų muzikos festivalio „Vargonų legendos“ koncertai.

Tarptautinis vargonų muzikos festivalis „Vargonų legendos“ yra pirmasis tokio pobūdžio festivalis ne tik Radviliškio krašte, bet ir Šiaulių regione. Renginio organizatorius – Radviliškio miesto kultūros centras, sumanytojas, idėjos autorius ir siela – Kultūros centro direktorius Romualdas Juzukonis. Festivalio tikslas – atkreipti visuomenės dėmesį į vargonus kaip seniausią, didingiausią ir saugotiną instrumentą, nuostabų vargonų muzikos skambesio grožį skleisti ne tik didingiausiose bažnyčiose, katedrose, bet ir nedidelių miestelių bažnytelėse.

Į festivalį suvažiavo nemažas būrys žinomų atlikėjų iš Lietuvos bei vargonininkas ir dvi jaunos smuikininkės iš Gniezno, su Radviliškiu susigiminiavusio Lenkijos miesto. Iš viso dešimt vargonininkų, tarp kurių ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje užsienio šalių žinomas maestro Bernardas Vasiliauskas, Radviliškio miesto garbės pilietis, klarnetininkas prof. Algirdas Budrys.

Koncerto metu skambėjo pasaulinio garso kompozitorių vargonų muzikos kūriniai. Rugpjūčio 26 d. surengtas baigiamasis festivalio koncertas prasidėjo po vakarinių šv. Mišių. Koncerto klausėsi svečias iš Lenkijos, Gniezno miesto dūmos deputatas Jerszis Stachowiaask, daug talkinęs organizatoriams, kad šis festivalis įvyktų, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, Radviliškio rajono savivaldybės meras Antanas Čepononis, savivaldybės administracijos darbuotojai, festivalio rėmėjai, partneriai. Renginį vedė, poezijos posmus skaitė Šiaulių dramos teatro aktorė Irena Liutikaitė.

Ir prieš koncertą, ir po jo buvo sakomos padėkos kalbos organizatoriams, džiaugtasi Šeduvos ir Radviliškio bažnyčiose prasidėjusiu festivaliu. „Festivalio dalyvius sukvietė, suvienijo vargonų ir jiems pritariančių instrumentų muzikos grožis, – kalbėjo Radviliškio miesto kultūros centro direktorius Romualdas Juzukonis, festivalio metu vargonais grojęs Endriu Loido Vėberio kūrinių. – Tačiau vargonininkai retai sueina į būrį. Tad labai norėjosi susirinkti didesniu būriu ir parodyti, kad šis grožis gali skambėti ne tik koncertų salėse, bet ir nedidelėse bažnyčiose.“

R. Juzukonis kiekvienam festivalio dalyviui įteikė po dekoratyvinę lentelę, kuri turėtų priminti Pirmąjį tarptautinį vargonų muzikos festivalį. Tokia dekoratyvinė lentelė buvo įteikta ir Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui. Radviliškio parapijos klebonas dekanas monsinjoras Gintas Sakavičius, džiaugdamašis, kad šis gražus renginys įvyko Radviliškio parapijos bažnyčioje, muzikantams įteikė po dvi Radviliškio jaunimo choro kompaktines plokšteles. Kitamet vargonų muzikos festivalis turėtų apimti visą Šiaulių vyskupiją.

-lz-

Mirė kun. Renaldas Reivytiis (1968–2010)

Rugsėjo 5 d., eidamas 43 metus, Telšiuose mirė kun. teol. lic. Renaldas Reivytiis. Kun. R. Reivytiis gimė 1968 m. balandžio 5 d. Kretingos rajone, Šlaveitų kaime, Darbėnų parapijoje. Mokėsi Palangos 1-ojoje vidurinėje mokykloje, kurią baigė 1983 m. Tų pačių metų rudenį įstojo į Klaipėdos 41-ąją VTPM, kurią baigė 1986 m. įgydamas staliaus-dailidės specialybę. 1986–1988 metais tarnavo sovietinėje armijoje. Iš jos grįžęs dirbo staliumi Palangos poilsio namuose „Rugelis“.

1989 m. rugsėjo 1 d. įstojo į naujai atkurtą Telšių kunigų seminariją, kurioje studijavo iki 1991 m. pavasario. 1991 m. filosofijos studijas tęsė Šv. Kryžiaus institute Romoje. 1992–1997 m. studijavo Popiežiškajame Šv. Grigaliaus universitete Romoje. Ten įgijo teologijos bakalauro ir biblinės teologijos licenciatą laipsnius.

1995 m. liepos mėn. 9 d. Žemaičių Kalvarijos Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bazilikoje vysk. A. Vaičiaus iššventintas kunigu. 1997–1998 m. dirbo Telšių kunigų seminarijos prefektu ir dėstytoju, 1998–2002 – Palangos parapijos vikaru ir Vidmantų koplyčios kuratoriumi, 2002–2003 m. – Telšių kunigų seminarijos dėstytoju, Eigirdžių ir Ubiškės parapijos klebonu; 2003–2007 m. buvo išleistas į doktorantūros studijas Romoje, tačiau jų neužbaigė. Nuo 2007 m. – Telšių Vysk. V. Borisevičiaus kunigų seminarijos Šventojo Rašto ir biblinių kalbų dėstytojas bei Telšių Šv. Antano Paduviečio parapijos rezidentas vikaro teisėmis.

Kun. Renaldas Reivytiis buvo pašarvotas Telšių katedroje. Laidotuvių šv. Mišios aukotos rugsėjo 8 d. Palaidotas Palangos senosiose kapinėse.

-T-

Vadaktai. Šv. Juozapo Kalasanto at-laidų išvakarėse keliais renginiais pagerbtas kunigo poeto Antano Valantino atminimas. Rugsėjo 27 d. kun. Remigijus Katilius ir Kęstutis Švabinskas aukojė šv. Mišias. Po Mišių prie kun. A. Valantino kapo Vadaktų kaimo jaunuomenė skaitė jo eiles, choras pagiedojo keletą giesmių. Klebonijoje, kurioje kunigas gyveno 1957–2004 m., atidengta memorialinė lenta. Jaunimas apžvelgė jo gyvenimą ir klebonystės vietas. Svečiai aplankė poeto memorialinį kambarį, pasirašė į svečių knygą. Po to prie kultūros namų atidengta jo vardu pavadintos centrinės gatvės lentelė. Salėje gražius žodžius ilgamečiam Vadaktų klebonui skyrė buvęs Labučių mokyklos direktorius Jonas Vilčiauskas, Sidabravo seniūnas Vidmantas Blužas, buvusi bibliotekinininkė Klimavičienė, koncertavo Sidabravo kultūros namų saviveiklininkai, vyko vakaronė. Šv. Juozapo Kalasanto atlaidus vedė Paberžės klebonas kun. Skaidrius Kondratavičius, kuris per pamokslą kvietė šiais sunkiais laikais neprarasti nuoširdumo, paprastumo, bendrystės dvasios, puoselėti tradicijas, švęsti sekmadienius.

Nauji leidiniai

Šiluvos piligrimo maldynėlis. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 208 p.

Šis puikus maldynėlis skirtas į Šiluvą keliaujantiems piligrimams. Juo bus galima pasinaudoti ir kitose piligriminėse vietose, nes Marija yra ta pati Šiluvoje, Aušros Vartuose, Pivašiunuose ir kitur. Maldinėlyje pristatoma pati piligrimystė, Šiluvos šventovė, pateikiama įvairių maldų, naujų litanijų bei giesmių, skirtų Švč. M. Marijai. „Mes mylime Mariją todėl, kad su ja lengviausia eiti prie Jėzaus. Juk ji buvo ištikimiausia Jėzaus sekėja ir bendradarbė, – įžangos žodyje rašo arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. – Pats geriausias maldynėlis negalės atstoti piligrimo asmeninės maldos, kuri turi plaukti iš jo širdies, kai jis lanko sakralias vietas. Meldžiu Dievą, kad šis maldynėlis kiekvienam piligrimui, bandančiam vis tobuliau sekti paskui Jėzų Kristų, taptų dvasinės šviesos šaltiniu“. Nuo seno žmonės vyksta į šventas vietas, kad laimėtų atlaidus. Maldinėlyje pateiktas sąžinės patikrinimo pavyzdys padės kiekvienam nuodugniau pasirengti Atgailos sakramentui. Jame tai pat rasite Kryžiaus kelio ir Rožinio mąstymus. Jis ypatingas ir tuo, kad sugrįžę į namus galėsite tęsti piligriminę kelionę iki kitų Šilinių, atgaivinę novenas, praktikuodami pirmuosius mėnesio šeštadienius.

Tu labiausiai palaiminta iš visų moterų: meditacijos ir maldos / sudarė Luigi Guglielmoni ir Fausto Negri. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 128 p.

Marija yra geriausias pavyzdys visoms visų laikų ir kraštų moterims, nes ji primena ir įkvepia teigiamas, kiekvienos moters širdyje įdiegtas savybes. Be to, Marijoje tarsi veidrodyje kiekvienas krikščionis išvelgia pašaukimą, kuriam jį pašaukė Dievas, ir tiesų kelią į nesąlygišką, tikrą ir nuoširdų tikėjimą.

TEISUSIS GYVENS TIKĖJIMU

27 eilinis sekmadienis (C)

Hab 1, 2–3; 2, 2–4; 2 Tim 1, 6–8. 13–14; Lk 17, 5–10

Ar Viešpats Jėzus pavadindamas mus nenaudingais tarnais norėjo sumenkinti mūsų vertę? Juk kitoje vietoje jis vadina mus draugais (*Jn 15, 15*), kuriuos pats išsirinko. Nejaugi jis prieštarauja pats sau? Šiandienos pamokymas turi mums parodyti deramą santykį su Dievu. Evangelijos tarnas žino savo vietą, pareigas ir jas ištikimai vykdo. Tarno ištikimybė nenulemia šeiminko gyvenimo pilnatvės. Ištikimai tarnaudamas pats tarnas pelno nepalyginti daugiau, jo paties gyvenimas įgyja prasmės. Panašiai yra ir mūsų santykiuose su Dievu. Ištikimai tarnaudami Dievui, nepadarome jo laimingesnio, bet patys tampame laimingi ir džiaugsmingi. Ne Dievas tampa turtingesnis ir tobulesnis, o mes praturtėjame. Vienoje iš Mišių dėkavimo giesmių tai išreiškiama žodžiais: „Nors mūsų garbinimo Tu nesi reikalingas, tačiau maloningai mums leidi reikšti Tau dėkingumą. Tavęs mūsų gyrius nepadaro aukštesnio, tačiau mums patiems jis yra išganingas.“ Esame nenaudingi tarnai ta prasme, kad esame nereikalingi Dievo laimei kurti. Veikiau patys tampame geresni, o jis kaip geriausias draugas tuo labai džiaugiasi.

Ištikimybės nuostata yra tikinčio žmogaus gyvenimo programa. Ši nuostata moko eiti savo pašaukimo keliu mokantis, studijuojant, dirbant, gyvenant šeimoje. Moko nenusigręžti nuo gėrio, neiti lengviausiu keliu. Turime nepasiduoti, nors mums atrodytų, kad visi kiti nepaiso sąžinės, mandagumo, meilės reikalavimų. Neklausykime gundytojo nevilgtį peršančių šnabždesių. Atminkime šv. Pauliaus raginimą „atgaivinti Dievo malonės dovaną“ (*2 Tim 1, 6*). Tikėkime, kad mums padeda mumyse gyvenanti Šventoji Dvasia (*2 Tim 1, 14*). Apaštalo Pauliaus raginimai skirti „nenaudingam tarnui“. Jis tiki, kad Viešpats yra jam visa davęs per Dvasią ir sakramentus, tačiau drauge žino, jog nuolat turi gaivinti šią malonės dovaną.

Garstyčios grūdelis mažas ir nepastebimas, išoriškai lengvai užgožiamas kitų išvaizdesnių daiktų. Panašiai ir mūsų tikėjimas. Kai kuriais laikotarpiais mūsų tikėjimo kelias atrodo nuobodus, vertas pasigailėjimo, net pajuokos. Mums sunku jį atskleisti kitiems, sunku įrodyti, kad jis auga ir vystosi. Tikėjimo pritrūksta būtent tuomet, kai jo labiausiai reikia. Būtina drąsiai prašyti tikėjimo malonės, kai ji, atrodo, nyksta ar visai pražūva. Reikia drąsos šauktis tikėjimo tuomet, kai panašiai kaip pranašui Habakukui mums atrodo,

kad Viešpats negirdi ir nepadeda. Tuomet apaštalo Pauliaus raginimu privalu iš naujo uždegti mumyse glūdinčias Dievo malonės dovanas. Atminkime, kad turime ne baimės, bet galybės, meilės ir protingumo Dvasią. Tegu ši Dvasia meldžiasi mumyse neišsakomais atodūsiomis (*Rom 8, 26*). Jėzaus dėka mažas tikėjimo grūdelis tyliai ir žmonių akims nepastebimai išauga į tikėjimo medį.

Pranašo Habakuko dienomis Judo karalystė išgyveno dvasinį ir moralinį nuopuolį. Habakukas skundžiasi, nes Dievas tarsi nereaguoja į situaciją: „Kaip ilgai šauksiu, Viešpatie, ir tu manęs neišgirsi?“ Tai iššūkis visų laikų žmonėms: kodėl gerasis Dievas leidžia nedorėliams skriausti teisiuosius? Skaitinys baigiasi padrašinančia eilute: „Teisus žmogus gyvena savo tikėjimu.“ Šie žodžiai cituojami apaštalo Pauliaus laiškuose (*Rom 1, 17; Gal 3, 11*); taip pat *Žyd 10, 38*. Tai drąsinimas pasitikėti Dievo teisumu ir kantriai laukti jo įgyvendinimo. Geri žmonės kenčia dėl blogio padarinių, tačiau Dievas žino apie jų gerumą ir apie blogį, su kuriuo jie kovoja.

Apaštalo prašymas „padidink mūsų tikėjimą“ yra drauge ir mūsų prašymas. Viešpats Jėzus, kaip ne kartą esame pastebėję, į šį prašymą atsako netiesiogiai. Frazė apie medį, kuris tikėjimo galia pasisodintų jūroje, vaizduoja maldos veiksmingumą. Tikėjimas yra viršesnis už gamtos galias, jis gali nuveikti stublinančių dalykų. Tačiau žmogui gali kilti pagunda priskirti tas ypatingas galias sau. Neatsitiktinai po palyginimo apie tikėjimo galią randame nuolankaus pareigingumo pamoką. Jėzus pasakoja apie samdinį, kuris tik atlikęs privalomas priedermes pats gali sėsti prie stalo. Pasakojimo akcentai leidžia suprasti, kad tai nėra šeiminko užgaida ar išnaudojimas. Jėzaus mokiniai raginami kukliai atlikti savo pareigas visuose dalykuose. Dvasiniame gyvenime taip pat turime išipareigojimų, atitinkamai pagal savo pašaukimą, luomą, amžių. Apaštalai ir šventieji nebuvo išvaduoti iš žemiškųjų vargų, kasdienybės rutinos ir tuoj pat pasodinti už dangiškojo pokylio stalo. Atsakymas „esame nenaudingi tarnai“ reiškia taip pat mūsų pasiryžimą toliau likti ir tarnauti ten, kur mus pasodino dieviškoji Apvaizda.

Prašant padidinti tikėjimą, būtina suvokti, jog mūsų intencija nebūtinai gryna. Apaštalas Paulius moko, kad dėl ištikimybės tenka kentėti: „drauge su manimi kentėk Evangelijos labui.“ Prašydami padidinti tikėjimą, turime atgaivinti jau gautas dovanas. Atnaujinanti Dvasia leidžia teisingai suprasti žodžius: „Esame nenaudingi tarnai.“

PADĖKA UŽ IŠGYDYMĄ

28 eilinis sekmadienis (C)
2 Kar 5, 14–17; 2 Tim 2, 8–13; Lk 17, 11–19

Viešpats Jėzus lieka ištikimas, net jeigu mes ir esame neištikimi (2 Tim 2, 13). Jo ištikimybę suvokiame kiekvieną kartą, kai širdį užgula tamsybės ir kai nebedrįstu prie jo artintis. Tuomet laikausi per atstumą, nors ir trokštumi būti kuo arčiau. Panašiai dešimt raupsuotųjų troško gydančio susitikimo su Jėzumi. Jėzus žinojo, į kurią pusę eiti, kad juos sutiktų. Mūsų Viešpats ištikimas iki galo. Jis laukia žinodamas, kad sugrįš padėkoti tik vienas iš dešimties. Jam nesvarbūs įspūdingi skaičiai, jo neapgauna minių dėmesys. Jis laukia manęs asmeniškai, nes jam esu svarbiausias.

Viešpats veikia mūsų gyvenime per įprastinius dalykus ir įvykius, kurie visiškai neatrodo antgamtiniai. Pirmajame skaitinyje girdėjome karvedžio Naamano išgydymo istorijos pabaigą. Į skaitinį neįtrauktas vaizdas išgydymo aprašymas ir pirminis Naamano nusivylimas dėl pernelyg paprastos procedūros. Didžiūnui Naamanui atvykus su palyda, pranašas Eliša (Eliziejus) neišėjo asmeniškai jo pasitikti, bet perdavė nurodymus per pasiuntinį. Karvedžio reakcija labai pamokanti. Vaizduotėje jis turėjo susidaręs savo scenarijų. Jis manė, kad pats pranašas išeis pasitikti, darys kažkokius judesius virš raupsų pažeistų vietų, šauksis Viešpaties vardo ir įvyks kažkas nepaprasta. Šiam įsivaizdavimui nepasitvirtinus, jis įtūžęs apsisuko eiti. Laimei, karvedys turėjo išmintingų tarnų, sugebėjusių jį perkalbėti: „Jei buvai pasirengęs įvykdyti kažką nepaprasta, – kodėl nenori padaryti paprasto dalyko?“

Kartais žmonės klausia: kaip įrodyti, kad yra Dievas? Kaip sutikti Dievą? Ką daryti, kad įtikėčiau? Į šiuos klausimus sunku rasti visiems įtikinamą atsakymą. Paprastai veiksmingiausias būna liudijimas, kuriuo prabylame į ieškančiojo asmeninę patirtį. Tačiau kartais galime taip pat paprasčiausiai pasiūlyti: pabandyk melstis; nueik į bažnyčią; dalyvauk Mišiose; paskaityk Šventąjį Raštą; padaryk ką nors gera kitam žmogui. Gal tai iš pirmo žvilgsnio neatrodo veiksmingai. Damasko upės Naamanui atrodė gražesnės, tačiau vis dėlto jis buvo išgydytas neišvaizdžiamame Jordane. Gal ir mes sulauksime šios malonės. Kažkas pajuokavo, kad žmonės galime suskirstyti į dvi grupes: tuos, kurie viską dalija į kategorijas, ir tuos, kurie to nedaro. Nors bandymai skirstyti žmones dažnai klaidina, vis dėlto būdingi bruožai ir skirtingumai prašosi apibendrinami. Šiandienos Evangelijoje matome, jog vieni žmonės yra dėkingi, o kiti ne. Šios dvi grupės nėra tolygaus dydžio. Gyvenime ši proporcija panaši kaip

Evangelijos pasakojime. Yra daugybė dovanų ir malonių, kurias priimame tarsi savaime suprantamą dalyką. Užuoat dėkoję už gyvenimo dovaną, dažniau murmame dėl negalavimų, nepatogumų, karščio, lietaus ar šalčio. Dėkingumo nuostatos mokomės iš Dievo žodžio. Beveik šimte psalmių dėkojama Dievui už apsaugą ir meilę. Turėtume dėkoti Dievui tiek už galingus antgamtinus įsikišimus, tokius kaip šiandienos skaitiniuose girdėtos stebuklingo išgydymo istorijos, tiek už paprastus kasdienius dalykus. Dėkojame, kaip mokame. Patyręs išgydymą, Naamanas primygtinai spaudžia, kad Eliziejus priimtų atsidėkojimo dovaną. Kartais atsidėkodami tarsi sakome: nenoriu likti skolingas. Mums sunku priimti visiškai nepelnytą dovaną iš kito malonės. Galiausiai Naamanas suvokia, kad Viešpats gydo dovanai, ir šlovina vienintelį tikrąjį Dievą. Dėkingumą Dievui geriausiai išreiškiame jį iš visos širdies šlovindami.

Jėzus išgydė dešimt raupsuotųjų. Po pirmo nustebimo devyni iš jų – tai visai natūralu – panorėjo gyventi toliau, tarsi atsigriebdami už prarastą laiką. Tik vienas grįžo išreikšti dėkingumo. Tai nebuvo prievolė – kažkas širdyje sakė jam ateiti ir suklupti prie Jėzaus kojų. Jėzus liepia jam keltis ir eiti: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave.“ Likusieji devyni neišgirdo šių išganingų žodžių, nors patyrė tokią pačią malonę kaip ir samarietis. Jie gavo Dievo dovaną, bet pasilaikė ją sau. Mūsų gebėjimas priimti tikėjimo dovaną labiausiai priklauso nuo mūsų dėkingumo. Antroji Evangelijos pasakojimo dalis papildė pirmąją. Kiekvienas gali būti išgelbėtas per Kristų, tačiau Viešpaties darbas mūsų gyvenime tampa vaisingas tuomet, kai savo ruožtu jį paaukojame Dievui. Tai suvokti padeda Eucharistija – vyksmas, per kurį Kristus mus gelbsti ir perkeičia, kuris drauge yra ir mūsų padėka už visas malones.

Kodėl tik samarietis panorėjo pagarbinti Dievą už išgydymą? Juk visi dešimt žengė tikėjimo žingsnį garsiai šaukdami: „Jėzau, Mokytojau, pasigailėk mūsų!“ Visi gavo Jėzaus paliepiamą: „Eikite, pasirodykite kunigams!“ Paliepimas pasirodyti kunigams reiškia jų tikėjimo patikrinimą. Pakeliui paaiškėja tikėjimo klusnumo vaisiai: visi dešimt beeidami pasveiko. Pasirodymas kunigams turi taip pat gražinti juos į bendruomenę, panaikinti atskirtumą nuo Dievo ir žmonių. Raupsų išgydymas – Dievo darbas (plg. *Kun* 13 ir 14), tai Mesijo laikų ženklas. Devyni mano, kad išgydymas ir atkurta bendrystė su Dievu jiems suteikta kaip išrinktosios tautos atstovams. Jie neatpažįsta Jėzuje Dievo, aplankiusio savo tautą (plg. *Lk* 7, 16). O samarietis, parpuolęs ant žemės, pagarbina Jėzų kaip Viešpatį. Žodžiai: „Kelkis, eik!“, palydi iš pražūties į viltingą ateitį, gyvenimo pilnatvę.

ATKAKLI MALDA

29 eilinis sekmadienis (C)

Iš 17, 8–13; 2 Tim 3, 14–4, 2; Lk 18, 1–8

Pasakojime apie našlės skundą teisėjui Viešpats mus moko sugretindamas priešybes. Vargšė našlė, neišgalinti pasamdyti advokato, negalinti pati apsiginti, vis dėlto atkakliai beldžia ir nė kiek nenusileidžia savo prašymuose. Teisėjas – pasitikintis savimi, nebijantis Dievo, nesiskaitantis su žmonėmis – galiausiai neatlaiko našlės atkaklumo ir nusileidžia dėl šventos ramybės. Jei nedoras teisėjas vis dėlto atsižvelgė į našlės prašymą, tuo labiau į mūsų maldas atsilieps mylintis dangaus Tėvas. Pirmajame skaitinyje taip pat ryškios priešingos nuostatos. Jaunas Jozuė ir jo stipruoliai kariai kaunasi su amalekitais, o senelis Mozė meldžiasi ant kalno iškėlęs rankas į dangų. Išėjimo knygoje rašoma: „Kada tik Mozė laikydavo iškeltą ranką, Izraelis buvo pergalingas.“ Galiausiai izraelitai laimėjo mūši. Nuopelnai nepriklauso nei vien Jozuės kariams, nei vien Mozės maldos pastangoms. Pergalė tapo įmanoma todėl, kad ištvėringa Mozės malda lydėjo didvyriškas kareivių pastangas.

Kai sunkumai aiškiai viršija mūsų jėgas, tampame panašūs į vargšę našlę. Matome, kad savo pastangomis neįstengiamo nulemti įvykių eigos, todėl belieka pasitikėti Dievo pagalba. Išganyto kelyje turime nuolat derinti savo pastangas, proto įžvalgą, iniciatyvą su ištvėringa malda. Turime veikti taip, tarsi viskas priklausytų nuo mūsų, ir melstis tikėdami, kad viskas priklausys nuo Dievo. Šiandienos gyvenimo tempas nemoko kantrybės ir ištvėrmės. Šiandienos technologijos leidžia akimirksniu susisiekti su kitu žmogumi, nepaisant atstumų. Tačiau dvasiškai bręstama ne greitųjų technologijų diktuojamu ritmu. Kantrybė ir ištvėrmė lieka nepamainomos dorybės. Jėzus nepateikia savo mokiniams normų ar terminų, tik liepia nuolat melstis ir nepaliauti.

Šiandienos skaitiniai parodo užtarimo maldos galią. Kai Mozė pavargdavo ir nuleisdavo rankas, izraelitai prarasdavo persvarą. Galiausiai du jaunesni vyrai atėjo jam į pagalbą. Jie palaikė Mozės rankas, ir izraelitai laimėjo lemiamą pergalę. Mūsų situacija panaši. Esame nuolat reikalingi kitų maldos užtarimo, savo ruožtu, meldamiesi turime atverti širdį ir apimti kitus žmones. Juk Viešpaties pamokyti prašome „mūsų kasdienės duonos“, prašome „mūsų kalčių“ atleidimo. Eucharistija moko malda apimti asmenines intencijas, šeimos, artimųjų, visuomenės ir Bažnyčios reikalus. Kovojuame ne su kardais ar ietimis, tačiau kova ne ma-

žiau lemtinga, nuo jos priklauso mūsų pačių, mūsų vaikų ir mūsų šeimų ateitis.

Jėzaus pasakojama istorija yra atsakymas į anksčiau fariziejų užduotą klausimą: kada ateis Dievo karalystė (plg. Lk 17, 20). Luko evangelijoje nuskamba trejopas atsakymas: Dievo karalystė ateina nepastebimai, ji suvokiama vien tikėjimu; kitame palyginime įspėjama, kad Žmogaus Sūnaus diena įsiveržia nelauktai; šią dieną skaitinyje Dievo karalystės atėjimas vaizduojamas kaip Dievo atsakas į nepaliaujamą jo išrinktųjų prašymą. Šiuo palyginimu Jėzus ragina mus nepaliaujamai melstis. Kartais atrodo, kad Viešpats mūsų maldoms kurčias. Iš istorijos apie teisėją ir našlę turėtume pasimokyti, kad prašoma malonė nebūtinai suteikiama tuoj pat. Viešpats nepaaiškina atidėliojimo priežasčių. Paskutinė Evangelijos skaitinio eilutė nuskamba klausimu: „Ar atėjęs Žmogaus Sūnus beras žemėje tikėjimą?“ Jėzus pažįsta žmonių silpnybę ir nekantrumą. Kartais laukti būna labai sunku, ir žmonių pasitikėjimas Dievo apsauga gali visai susilpnėti. Žmonės gali nusigręžti nuo vienintelio Dievo ir imti ieškoti pagalbos kitur. Vargšei našlei nėra kitos išeities, todėl ji su visišku nuolankumu ištvėringai prašo. Jos ištvėringą nuostatą paaiškina antrasis skaitinys iš Laiško Timotiejui, kuriame Paulius ragina: „Laikykis to, ką esi išmokęs ir tvirtai įtikėjęs.“ Našlė yra įsitikinusi, kad jos problemų raktą turi teisėjas, todėl ištvėringai beldžia į jo duris. Šį pamokymą galime pritaikyti dvasiniam gyvenimui. Jei radome mums geriausiai tinkančią maldos formą, likime prie jos ir padarykime ją savastimi. Iš šios maldos formos gali kilti padėka, šlovinimas, prašymas.

Išgirdę raginimą nepaliaujamai melstis, šiandien taip pat matome, kur ieškoti atsakymo. Šv. Paulius rašo: „Visas Raštas yra Dievo įkvėptas ir naudingas mokytis, barti, taisyti, auklėti teisumui, kad Dievo žmogus taptų tobulas, pasirengęs kiekvienam geram darbui.“ Nepaliaujama malda reiškia ėjimą prie tikrųjų šaltinių ir kantrybę beldžiantis į tikrąsias duris. Apaštalas Paulius žino, kad reikia nuolat kartoti ir raginti, jis liepia veikti „laiku ir nelaiku“. Šis raginimas skirtas Timotiejui, kuris gerai pažino Raštus ir buvo jų išugdytas. Mūsų laikais nuo Dievo nutolusiame pasaulyje tuo labiau reikia nepaliaujamai melstis ir semtis išminties iš Šventojo Rašto. Tikintysis skaito Bibliją ne kaip paprastą literatūros kūrinių, bet tikėjimo akimis, ieškodamas atsakymo iš Viešpaties. Dievo žodis atsiskleidžia kantriai ir ištvėringai jo ieškančiam žmogui. Laukdami Viešpaties dienos melskimės, kad Žmogaus Sūnus sugrįžęs rastų tikėjimą!

Popiežiškoji Biblijos komisija

Biblija ir moralė

Krikščioniškojo elgesio biblinės šaknys

2008 05 11

(*Tęsinys. Pradžia Nr. 16*)

2.3. Trečiasis ypatingasis kriterijus: pažanga

120. Biblija liudija, jog sąžinė kai kurių moralinių klausimų srityje tobulėja. Tokią pažangą Izraelyje sąlygoja ilgas tremties ir kai kuriose tradicijose diasporos patirties apmąstymas, savo viršūnę pasiekiantis veikiant Jėzaus mokymui ir jo Velykų slėpiniui. Jėzui sugrįžus pas Tėvą, jo mokinių pastangas gyventi jo mokymu naujomis aplinkybėmis lydi Dvasia (*Jn 14, 25–26*). Pažangos kriterijus kviečia tikinčiuosius, giliau apmąstant kiekvieną moralinį klausimą, ieškoti didžiausio atitiktens „viršesnio teismo“, kurio metmenis pateikė Jėzus (*Mt 5, 20*).

2.3.1. Bibliniai duomenys

121. Kaip biblinis Apreiškimas, lygiai taip ir biblinė moralė išsiskiria laipsniškumu ir istoriškumu: kaip Dievo pažinimui, lygiai taip ir jo valios pažinimui būdinga pažanga. Jėzus tai konkrečiai parodo vadinamosiomis Kalno pamokslo antitezėmis; aptarsime susijusias su konfliktu su artimu (*Mt 5, 38–52*) ir su santuoka. Kitas pavyzdys yra įvairios Dievo kulto formos, kurių pagrindinis tikslas išlaikyti išganingą bendrystę su Dievu (plg. *Jn 4, 19–26*).

a. Biblinės moralės plėtojimas

Biblinis Apreiškimas rutuliojasi istorijoje, lygiai kaip ir Biblijoje apreikšta moralė. Dievas apsireiškia pats ir moko žmones vaikščioti jo keliais. Jis išsirenka ir į kelionę išsiunčia Abraomą, paskui išsirenka Mozę ir duoda jam užduotį iš Abraomo palikuonių padaryti tautą; dar vėliau išsirenka pranašus ir kaip paskutinį pasiunčia „savo Sūnų“ (*Mt 21; 37; Mk 12, 6*). Kiekvienas pasiūstas tam tikrame išganymo istorijos tarpsnyje perteikia Dievo kvietimą, buria tautą aplink Dievą, moko ją Dievo ir jo pašaukimą atitinkančios gyvenmenos (plg. *Ef 4, 1; Fil 1, 27; 1 Tes 2, 12*).

Ta moralė apreikiama laipsniškai ir per Dievo dialogą su savo tauta. Todėl Biblijos moralinio mokymo neįmanoma sutraukti į principų rinkinį ir kazuistinių įstatymų kodeksą. Biblinių tekstų nevalia traktuoti kaip kokios

nors moralės sistemos. Į juos žvelgtina dinamiškai vis didesnėje Apreiškimo šviesoje. Dievas įžengia į pasaulį ir vis daugiau save apreiškia, kreipiasi į žmones ir akina vis giliau suvokti jo valią, teikia jiems gebėjimo vis iš arčiau sekti paskui jį. Ši šviesa tampa pilnatviška sulig atėjimu Kristaus, kuris patvirtino Mozės ir pranašų mokymą (*Mt 22, 34–40*) ir pats mokė tautą bei visą žmoniją kaip turintis galią (*Mt 28, 19–20*).

Kristaus atnešto pilnatviško apreiškimo šviesoje krikščionys gali suprasti ankstesnio apreiškimo vaisingumą. Tai, kas Senojoje Sandoroje buvo paslėpta, mums iškilo aikštėn paskutiniajame Apreiškimo tarpsnyje, kai prisikėlusio Kristaus šviesa apšvietė Dievo ankstesnio Apreiškimo tikslus. Tad Senojo Testamento moralinę žinią iki galo galime suprasti tik Naujojo Testamento kontekste. Šiame procese vadovauja ir lydi Šventoji Dvasia, vedanti Jėzaus mokinius į tiesos pilnatvę (*Jn 16, 13*).

Prasidedantis nuo Abraomo, turinčio palikti savo tėvynę (*Pr 12, 1*), bei tautos, privalančios traukti iš Egipto ir kirsti dykumą, ir toliau nusidriekiantis Izraelio ir žmonijos istorija, Dievo ir jo valios žmonių atžvilgiu laipsniškas Apreiškimas virsta „kelione“. „Eiti keliu“ reikšmė pranoksta grynai fizinių judesį ir tampa atsiverimo gyvenimo simboliu, kai noriai atsiliepiama į Dievo kvietimą, pažįstama Dievo valia ir, žvelgiant į Dievą, žingsnis po žingsnio persiimama elgsena, kupina ištikimybės, teismo, gailestingumo ir meilės (plg. *Pr 18, 19; Įst 6, 1–2; Joz 22, 5; Jer 7, 21–23*). Naujajame Testamente toks simbolis – Jėzaus kvietimas sekti paskui jį (plg. *Mk 1, 17; 8, 34*). Jėzus sako apie save: „Aš esu tiesa, kelias ir gyvenimas. Niekas nenuėina pas Tėvą kitaip, kaip tik per mane“ (*Jn 14, 6*). Visi kviečiami atsiversti ir tapti Dievo sekėjais (plg. *Mt 5, 48; Ef 5, 1*), sekdami Kristumi (*1 Tes 1, 6; 1 Pt 2, 21*) ir jo apaštalais (*1 Kor 4, 16; 11, 1; Fil 3, 17; 2 Tes 3, 7–9*).

b. Konfliktas su artimu

122. *Mt 5, 38–42* Jėzus sako: „Jūs esate girdėję, jog buvo pasakyta: *Akis už akį ir dantis už dantį*. O aš jums sakau: nesipriešink piktam [žmogui], bet jei kas tave užgautų per dešinę skruostą, atsuk jam ir kitą.“ Čia akivaizdžiai nuo perdėto keršto pereinama prie lygiaverčio atsako ir galiausiai iki atmokų grandinės nutraukimo. Lamechas, priklausantis Kaino palikuonims, savo giesmėje giriasi nežabotu kerštu: „Užmušiau žmogų už žaizdą, bernioką už įdrėskimą. Jei už Kainą atkeršijama septyngubai, tai už Lamechą septyniasdešimt kartų septyngubai“ (*Pr 4, 23–24*). O Sandoros knygoje nustatomas taliono įstatymas: „Tačiau jei sužalotų, tuomet atiduosi gyvybę už gyvybę, akį už akį, dantį už dantį, ranką už ranką, koją už koją, nudeginimą už

nudeginimą, žaizdą už žaizdą, mėlynę už mėlynę“ (*Iš* 21, 23–25). Toks įstatymas pasitaiko ir kitų senųjų Rytų tautų teisynuose; juo norima užkirsti kelią nežabotam asmeniniam kerštui. Jau daugelyje psalmių Izraelis išpažįsta, kad atpildas rezervuotas tik Dievui: „Atpildo Dieve, Viešpatie, atpildo Dieve, pasirodyk!“ (*94*, 1). Be to, išmintingieji pažįsta galią paversti atpildą jo priešingybe: „Jei tavo priešas yra alkanas, pavalgydink jį duona; jei jis yra ištroškęs, pagirdyk jį vandeniu; nes taip krausi jam žarijų ant galvos, ir Viešpats tau atlygins“ (*Pat* 25, 21–22).

Jėzus, trokšdamas nutraukti keršto ciklą, pabrėžtinai remiasi *Pr* 4, 23–24: „Tuomet priėjo Petras ir paklausė: *Viešpatie, kiek kartų turiu atleisti savo broliui, kai jis man nusikalsta? Ar iki septynių kartų?* Jėzus jam atsakė: *Aš nesakau tau – iki septynių, bet iki septyniasdešimt septynių kartų*“ (*Mt* 18, 21–22). Atleidimą ir meilę priešams jis paverčia priklausomybės Tėvui kriterijumi: „Mylėkite savo priešus ir melskitės už savo persekiotojus, kad būtumėte savo dangiškojo Tėvo vaikai“ (*Mt* 5, 44–45; plg. 18, 21). Paulius, tęsdamas šią mintį, įspėja: „Žiūrėkite, kad kas neatsimokėtų kam nors blogu už bloga, bet visuomet skatinkite daryti gera vieni kitiems ir visiems“ (*1 Tes* 5, 15) ir: „Nesiduok pikto nugalimas, bet nugalėk pikta gerumu“ (*Rom* 12, 21).

Turime vengti nesusipratimų. Taliono įstatymas šandien neretai suvokiamas kaip smurtinio atpildo ir keršto išraiška, tačiau iš pradžių juo norėta apriboti smurtą ir atsakomąjį smurtą; juo reiškiasi siekis įveikti instinktyvų ir nevaldomą troškimą atkeršyti ir atmokėti. Šiuo siekiu lygiuojamasi į Dievą, kuris prisistato kaip „gailiausias ir maloningas“ (*Iš* 34, 6) ir atleidžia tautos kaltę. Jei penkias Toros knygas traktuosime kaip vieną vieningą kūrinių, jos šerdį aptiksime *Kun* 16, susitaikymo dienos apeigose, kurių pagrindinis turinys yra: „Dievas atleidžia“. Šią Dievo savybę tame kontekste atitinka garsusis reikalavimas: „Mylėsi savo artimą kaip save patį“ (*Kun* 19, 18), aukso taisyklės senatestamentinė formulė (*plg. Mt* 7, 12). Naujajame Testamente toliau nuosekliai tęsiamos Senojo Testamento plėtotės.

c. Santuoka

123. *Mt* 5, 31–32 Jėzus sako: „Taip pat buvo pasakyta: *Kas atleidžia žmoną, tegu išduoda jai skyrybų raštą*. O aš jums sakau: kiekvienas, kuris atleidžia žmoną, – jei ne ištvirkavimo atveju, – skatina ją svetimauti; ir jeigu kas atleistąją veda – svetimauja.“ Tokio Jėzaus potvarkio komentarą aptinkame jo ginčė su keliais fariziejais. Remdamasis Dievo elgesiu (*Pr* 1, 27) ir iš to išplaukiančiu žmonių elgesiu, Jėzus atmata skyrybų galimybę: „Ką tad Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“ (*Mt*

19, 6). O į jų prieštarą atsako paaiškindamas skyrybų taisyklę (*Ist* 24, 1–4) kaip Mozės nuolaidumą, nepanaikinantį pradinės Dievo Kūrėjo nuostatos: „Mozė leido jums atleisti savo žmonas dėl jūsų širdies kietumo. Bet pradžioje taip nebuvo“ (*Mt* 19, 8).

Senajame Testamente aptinkama poligamija (*Lamechas Pr* 4, 19; *Jokūbas Pr* 29, 21–30; *Elkana 1 Sam* 1, 2; *Dovydas 1 Sam* 25, 43; *Saliamonas 1 Kar* 11, 3), kuria reiškiasi senovės Rytų socialinės gyvenimo sąlygos. Jame, kaip matėme, taip pat numatomos skyrybos. Tačiau Senajame Testamente ryški ir slinktis monogamiškos santuokos idealo linkme. Tik remdamiesi šiuo abipusės bei išskirtinės meilės ir ištikimybės idealu (*plg. Mal* 2, 14–16), pranašai Viešpaties sandorą su Izraeliu galėjo suvokti kaip amžiną ir neišardomą ryšį tarp vyro ir žmonos (*Oz* 1–2; *Iz* 54; *Her* 3; *Ez* 16; *plg. Gg* 8, 6). Iš tokios iškilios vizijos Jėzus padaro galutinę išvadą ir skyrybas atmata (taip pat *plg. Mk* 10, 11–12; *Lk* 16, 18). Paulius pabrėžtinai apeliuoja į šį Jėzaus potvarkį: „Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikintų su vyru; taip pat ir vyras tegul nepalieka žmonos“ (*1 Kor* 7, 10–11). Taigi nuo poligamijos žengiamo prie monogamijos, kai vyras gali atleisti žmoną, ir toliau prie monogamijos be skyrybų, kai abu sutuoktiniai turi vienodą teisinį statusą: nei vyras, nei žmona negali vienas kito atleisti. Abu yra pašaukti įsipareigoti ilgalaikiam ir meilės kupinam bendram gyvenimui ir įgyvendinti Kūrėjo panorėtą vienybę ir bendrystę.

d. Dievo kultas

124. Iškart po antitezių Jėzus kalba apie išmalda, malda ir pasninką, svarbias santykio su Dievu formas (*Mt* 6, 1–18). Jis jų, kaip tokių, nekritikuoja, tačiau peikia klaidingą jų praktikavimo būdą, kai norima būti pastebėtam ir pagirtam žmonių. Jėzus reikalauja daryti tai visą dėmesį sutelkus į vienybę su Dievu Tėvu.

Tinkamas Dievo kulto įvairių formų atlikimas yra svarbi tema Senajame Testamente. Šių formų (pasninko ir šabo, aukų, švaros ir nešvaros įstatymų) aiškinimas liudija didėjančią rūpestį, kaip laiduoti pagrindinį kulto tikslą – bendrystę su Dievu. Tikslus atitinkamų įstatymų laikymasis buvo ne savitikslis, bet kaip priemonė vengti visko, kas gali sąlygoti ryšio su šventuoju Dievu netektį. Visas Dievo kulto formas atbaigia Kristaus auka.

1) Auka Senajame Testamente

Psalmių knygoje ne tik Izraelis raginamas garbinti savo Dievą, bet ir apmąstoma tikroji kulto prigimtis

bei kritikuojami to meto aukojimo būdai (40, 7–9; 50, 7–15; 51, 18–19; 69, 31. 32). Psalmėse toliau kritikuojami pranašai dėl aukojimo sistemos (*Iz* 1, 10–17; 43, 23–24; *Jer* 6, 19–20; 7, 21–23; 14, 11–12; *Oz* 6, 6; 8, 13; *Am* 5, 21–27; *Mal* 1, 10; 2, 13). Dėl įvairių kontekstų, kuriuose aptariama ši tema, tekstai labai nehomogeniški, tačiau aukos prigimtis ir tikslas suprantami vienodai. Dievui jos nereikia, tačiau reikia tautai, kad aukštintų Dievą bei išreikštų ištikimybę Sandorai. Izraeliui niekada nevalia užmiršti, ką Dievas nustatė sudarydamas Sandorą – ne kad jie turi atnašauti aukas, bet kad privalo laikytis Dievo teisingo pažinimo (*Oz* 6, 6), paisyti įstatymo (*Ps* 40, 7–9) ir klausyti Dievo įsakymų (*Jer* 6, 19–20; 7, 21–23). Pranašų reiškiamą kulto ir aukojimo kritika taikoma to supratimui, o ne egzistencijai. Ja norima paskatinti geriau suvokti nepakartojamą Izraelio ryšį su Viešpačiu ir pradėti naują autentiško kulto epochą ten, kur Viešpats leidžia gyventi savo vardui.

2) Kristaus auka

Pagrindinis Laiško žydams bruožas yra dviejų išganymo istorijos stadijų – Mozei vadovaujant sudarytos sandoros epochos ir išganymo per Kristų epochos – perskyra.

Pagrindinėje laiško dalyje (8, 1–9, 28) pabrėžiamas Kristaus aukos ir Naujosios Sandoros pranašumas. 8, 13–9, 10 tekste autorius kritikuoja Senąją Sandorą ir 9, 11–28 kalba apie asmeninę Kristaus auką, įsteigiančią Naująją Sandorą.

Sulig Kristumi įveikiama senojo kulto sistema ir sukuriama visiškai nauja situacija. Senasis kultas dažnai būdavo formalus, išoriškas, konvencinis, ir tai buvo neišvengiama, nes žmonės neįstengė praktikuoti tobulo kulto. Kristus duoda pradžią realiam, asmeniniam, egzistenciniam kultui, dovanojančiam autentišką bendrystę su Dievu ir aplinkiniais asmenimis (9, 13–14). Kristaus kraujas daug galingesnis, nes yra to, kuris: 1) pats atnašauja save Dievui; 2) yra be kaltės; 3) atnašauja amžinojoje Dvasioje. Skirtumas nuo senųjų aukų akivaizdus.

1) Vyriausieji kunigai atnašauja gyvūnus, prievarta atvedamus prie aukuro. Kristus savanoriškai pasisiūlo mirti. Senojoje tvarkoje atnašos vertę lemdavo kraujas, Kristaus aukos atveju kraujo vertę lemia atnaša. Kristaus kraujas veiksmingas, nes susijęs su jo visos žmogiškosios būties tobula atnaša, ne apeigine, bet egzistencine atnaša, 5, 8 apibūdinama kaip skausmingas klusnumas, o 10, 9 – kaip Dievo valios asmeninis išpildymas.

2) Vyriausieji kunigai negalėdavo atnašauti savęs pačių, nes buvo nuodėmingi žmonės, jiems reikėjo tar-

pininkavimo, kurio pagal Mozės įstatymą jie ieškojo atnašaujamo gyvūno kraujyje (5, 3; 7, 27–28). Tuo tarpu Kristus, kuris yra be kaltės, visiškai neišsipainiojęs į blogį, galėjo atnašauti pats save ir panaudoti savo paties kraują – veiksmingą kaip tik dėl jo absoliučiai asmeninio vientisumo.

3) Vyriausieji kunigai būdavo kunigai pagal įstatymą, reikalavusį fizinės kilmės (7, 16; 9, 10). Kristus save aukoja „per amžinąją Dvasią“ (9, 14). Norint tobulai save atnašauti, neužtenka žmogiškojo dosnumo pasakatos. Reikia iš pačios Dvasios kylančio dosnumo, per Šventąją Dvasią perteikiamos meilės jėgos. Šis trečiasis aspektas iš visų svarbiausias: Kristaus kraujas tampa vertingas per savo ryšį su Šventąja Dvasia.

Kadangi Kristaus auka tobula, ji ir pilnatviškai veiksminga. Autorius šitai nusako taip: „Kraujas Kristaus <...> nuvalys mūsų sąžinę nuo mirties darbų, kad galėtume tarnauti gyvajam Dievui“ (9, 14).

3) Naujasis kultas

Sąžinės nuvalymas Kristaus auka reiškiasi nauja gyvensena, kuri yra vienintelis naujasis kultas, būtent tarnavimas „gyvajam Dievui“ (9, 14). Tik Kristuje gebame taip vertai garbinti Dievą, kaip to reikalauja šis žodis. Galvoje turima pilnatviška šio žodžio prasmė, sudvasinto kulto sąvoka. Kristaus auka krikščionys yra nuvalyti ir įgalinti daryti Dievui priimtinius darbus. Juos galima vadinti „karališkąja kunigija“ (1 Pt 2, 9), „šventa kunigyste“ Dievui priimtiniams aukoms atnašauti per Jėzų Kristų (1 Pt 2, 5; plg. *Iš* 19, 6). Krikščioniškasis gyvenimas turi būti dvasinis kultas, gyva, šventa, Dievui patinkanti auka (*Rom* 12, 1; 15, 16). Užsimindamas apie savo kankinystę, Paulius lygina save su savo Bažnyčios tikėjimo išliejamąja auka ir atnaša (*Fil* 2, 17). Tačiau auka turi būti ne tik mirtis, bet ir žemiškasis krikščionių gyvenimas. Tradicinė materialinė atnaša, skirtinga nuo atnašaujančio asmens, krikščionybėje pakeičiama asmenine atnaša, kuri sutampa su pačiu atnašaujančiuoju.

2.3.2. Gairės šioms dienoms

125. Moralinių užduočių laipsniško pažinimo biblinis reiškinys išlieka labai svarbus. Matant didžiulias šiuolaikinės žmonijos problemas, gali susidaryti įspūdis, kad žengiama priešinga kryptimi, kad nuolatos daugėja griovimo priemonių, grasinančių pačiai žmonijos ir jos gyvenimo išteklių egzistencijai. Tokiomis sąlygomis krikščionims būtina dar patikliau įsiklausyti į Jėzaus žodžius ir dar labiau stengtis gyventi pagal Jėzaus pavyzdį bei mokymą.

Mūsų atlikto pažangos tyrimo rezultatai naudingi. Juos apribojome trimis pavyzdžiais. Karalystės „viršesnis teisumas“ nubrėžia tris ašis, esmingai būdingas tikinčiųjų tarnystei visose gyvenimo srityse: pasirengimą neribotai atleisti, besąlygišką ištikimybę partneriui, pasirinktam gyventi bėdose ir džiaugsmuose, ir dvasinį, suvidujintą Dievo kultą, akinantį konkrečiai išparėigoti keisti pasaulį. Šios elgesio normos yra krikščionių tarnystės kiekvienos formos ir srities pagrindas, kiekvieną veiksmą žmonių gerovės labui paverčiantis dėkingumo kupinu atsaku į Dievo meilės apreiškimą.

Žvelgiant praktiškiau, šie sąžinės pažangos ir tobulėjimo apmąstymai gali sielovadininkams ir visiems besidarbuojantiems tikėjimo ugdymo srityje padėti gerai įvertinti pakopą, kurią savo kelyje yra pasiekę asmenys ar jų grupės. Pradėtina, pavyzdžiui, nuo keršto instinktų, giliai įsišaknijusių nuodėmingo žmogaus prigimtyje, arba nuo idėjų, populiarių visuomenėje, kuri skyrybų ir kitose moralės srityse yra daug permissyvesnė negu anksčiau; arba nuo liaudiškojo pamaldumo papročių, kurie gali atrodyti gražūs, bet dažnai būna labai išoriški. Tada galima išrutulioti strategijas, skirtas padėti broliams žingsnis po žingsnio žengti evangelinio tobulumo keliu ir, darant gyvenimo sprendimus, socialiniu bei individualiu lygmeniu leisti būti užkalbinamiems radikalios krikščioniškosios etikos. Moralinio netobulumo atvejai abiejuose Testamentuose tikinčiuosius gali paskatinti geriau įvertinti nueitą kelią siekiant dieviškojo pavyzdžio tobulybės.

2.4. Ketvirtasis ypatingasis kriterijus: bendruomeninis matmuo

126. Biblijoje pabrėžiamas moralės iš pagrindų esminis bendruomeninis matmuo. Šis matmuo kyla iš meilės bei ja reiškiasi ir galiausiai šaknijasi paties Dievo ir pagal Dievo paveikslą sukurto žmogaus prigimtyje.

2.4.1. Bibliniai duomenys

127. Biblijos požiūriu žmogus yra ne izoliuotas ir autonomiškas individas, bet iš pagrindų bendruomenės narys, priklausantis Sandoros bendruomenei, Dievo tautai. Ši Naujajame Testamente suprantama ir kaip Kristaus kūnas (*1 Kor, Ef, Kol*), kuriam pavieniai asmenys priklauso kaip nariai, ar kaip vynmedis, kurio šakelės jie yra (*Jn 15*). Iš tokios pamatinės situacijos išplaukia, kad žmogaus pastangų tikslas yra ne savimi besiremiančios ir, kaip tokios, tobulos asmenybės, bet bendruomenės nario, tobulai įgyvendinančio santykių, į kuriuos yra įterptas, ugdymas. Iš to lygiai taip pat išplaukia, kad pavienis narys negali suvereniai ir autonomiškai nustatyti sugyvenimo normų; jos, prie-

šingai, yra bendras bendruomenės kuriamas ir plėtojamas gėris. Tai nepanaikina individo atsakomybės elgtis pagal savo sąžinę. Norėdama išvengti savavališko elgesio, būtent sąžinė turėtų suvokti ką tik nusakytą situaciją ir kreipti elgesį, atsižvelgdama į ją.

a. Esminė priklausomybė bendruomenei ir jos ugdomoji jėga

1) Izraelyje

128. Izraelio giminės pavaldžios bet kurios etninės grupės įprastinei dinamikai ir istorinei raidai. Bibliją domina Dievo tautos kaip religinės bendruomenės, klausančios Dievo balso, radimasis. Šiai bendruomenei tenka užduotis mokyti sąžinę ir nustatyti tinkamą moralinį elgesį.

Biblijoje aprašomos įvairios šios religinės istorijos stadijos, pradedant embrioniniu tarpsniu, kai protėvių šeima virsta gentine bendruomene, gyvenančia nebe vergijoje, bet per Išėjimą gimusioje laisvėje. Izraelio tikėjimas gyvai nusakomas svarbiausiame *Iš 15* tekste, kur Dievas pripažįstamas suverenu, Izraelis skelbiamas Dievo išrinktąja tauta ir tvirtinama, kad Dievas leidžia jai gyventi aplink savo paties gyvenamąjį būstą, šventyklą. Taip iš anksto nuvokiamas esminis vaidmuo, formuojantis Dievo tautai teksiantis kultui ir šventyklai, kuri pirmiausia yra palapinė dykumoje, o vėliau pirmoji šventykla Jeruzalėje su Sandoros skrynčia viduje. Bendruomenė, suburta apie tokią šerdį, yra naujos pasaulio tvarkos pradžia (*Iš 40; 1 Kar 8*). Čia Izraelis mokomas Įstatymo, čia tautai atleidžiama ir čionai išmokti Toros sugužės visos tautos. Sykiu biblinė istorija pabrėžia Izraelio pasikartojantį nepasitikėjimą Dievu ir neištikimybę jam, pirmiausia klaidžiojimo dykumoje laikotarpiu (plg. *Iš 19–24; 32–34*).

Po krašto užkariavimo Biblijoje vaizduojamas dykumos tautos virsmas valstybe, monarchijos atsiradimas ir paskui bendruomenės pasidalijimas į Šiaurės ir Pietų karalystę. Monarchas ir jo dvaras, tiesa, perima kai kurias religines užduotis, kaip antai rūpinimąsi šventykla bei kunigais ir kulto reguliavimą, tačiau sandoros su Dievu partneriu lieka pati tauta (*1 Kar 8, 27–30*). Vėliau neištikimybė monarchijos laikotarpiu priverčia toliau plėtoti Izraelio religinės bendruomenės sąvoką. Dievas atkuria tautą kaip šventąjį „likutį“, gyvensiantį išvalytoje Jeruzalėje (*Iz 4, 2–4*). Šios naujos bendruomenės neberiboja Izraelio žemė, jai priklauso ir gyvenantieji tremtyje (*Jer 29, 1–14; Ez 37, 15–28*).

Pradedant nuo Amoso, iki tremties pranašai kritikuoja Izraelio kultą, bergždžiai tuščią aukojimą

priešpriešindami tikrajam klusnumui Viešpačiui, pirmiausia teisingumo ir teisumo praktikavimo srityje (*Am* 5, 11–17; *Oz* 6, 6; *Iz* 1, 11–17; *Mch* 6, 6–8; *Jer* 7, 1–8, 3). Ši klaidingo kulto ir stokojančios atitikties tarp Izraelio ritualinio ir moralinio elgesio kritika yra pagrindinis biblinės tradicijos elementas ir svarbus jos moralinės refleksijos dėmuo.

Po monarchijos žlugimo suduoto skaudaus smūgio ir po tremties Dievo galia dar kartą atnaujina Izraelio religinę bendruomenę. Sugrįžusieji iš tremties atstato šventyklą ir atkuria Torą kaip viešojo gyvenimo ir asmeninio elgesio norminį pagrindą (*Neh* 8–10). Izraelis neturi nacionalinio suvereniteto ir savarankiškumo (išskyrus trumpą laikotarpį valdant Hasmonėjų dinastijai), tačiau jo tapatybė remiasi klusnumu Torai ir kultu, teikiamu Dievui ištikimos bendruomenės.

Visame šiame vyksme ir nepaisant religinės bendruomenės įvairių formų bei situacijų pavienis izraelitas pasirodo ne kaip izoliuotas ir autonomiškas individas, bet kaip šios bendruomenės narys. Jo vaidmuo bendruomenėje gali būti įvairus – patriarcho, didaus vadovo, karaliaus, kunigo, pranašo ar paprasto ūkininko. Tačiau visus esmingai vienija priklausomybė bendruomenei, klusnumas jos gyvenimo taisyklėms ir dalyvavimas jos kulte.

2) Tarp krikščionių

129. Pirmoji krikščionių bendruomenė, susibūrianti apie Jėzaus asmenį, suvokia savo ryšį su Izraelio tauta ir su iš priklausomybės tokiai bendruomenei išplaukiančia moraline atsakomybe.

Šis ryšys ryškus Luko pirmuosiuose Apaštalų darbų skyriuose pateikiamame Jeruzalės krikščionių bendruomenės portrete. Dvasia, atsiųsta prisikėlusio Kristaus vardu, įgalina tikinčiuosius sukurti bendruomenę, įtraukiančią Izraelio idealus, susijusius su laikų pabaiga (plg. garsiąsias santraukas pirmuosiuose *Apd* skyriuose: 2, 42–47; 4, 32–37; 5, 12–16). Šiai idealiai bendruomenei būdingi keli bruožai: 1) dėmesingumas apaštalų mokymui (2, 42); 2) *koinonia*, arba gili tikėjimo ir narių tarpusavio meilės bendrystė (1, 14; 2, 1; 4, 32); 3) bendras kultas, pirmiausia Eucharistijos šventimas, duonos laužymas namie ir malda šventykloje (2, 42–46); 4) dalijimasis gėrybėmis, kad niekas nevargtų (2, 44; 4, 34–37); 5) narių bendrystė Dvasioje, ne tik įprastinė draugystė, bet ir giliausias tikėjimo ryšys (2, 44; 4, 32; 5, 14); 6) Jėzaus misijos gydyti ir atleisti tęsimas, pasireiškiantis apaštalų veikla ir liudijimu (2, 43; 3, 1–10; 4, 5–12).

Svarbu ir tai, kad priklausomybė krikščionių bendruomenei reiškia pareigas ir moralines savybes, atspindin-

čias paties Jėzaus misiją ir nuolatinės biblinės tradicijos vertybes. Tai bendruomenės narius įpareigoja teikti Dievui prideramą kultą, rūpintis vieni kitais, ugdyti meilės ir draugystės bendruomenę, dalytis gėrybėmis, kad niekas nieko nestokotų, tęsti gydymo bei atleidimo misiją pagal Karalystę skelbusio Jėzaus pavyzdį.

Panašiai iš pagrindų bendruomeninį moralės pobūdį atskleidžia Paulius ir kitos Naujojo Testamento tradicijos. Anot Pauliaus, pavienis krikščionis per krikštą pavidinamas į Kristų ir Dvasios įgalinamas gyventi savo pašaukimą atitinkantį gyvenimą (plg. *Rom* 6, 3; *Ef* 4, 1). Priklausomybė Kristui, ir todėl krikščionių bendruomenei, daro pavienį krikščionį gebantį atitolti nuo „kūno darbų“ ir praktikuoti „Dvasios vaisius“ (*Gal* 5, 16–26). Pauliaus vardijamos ydos ir dorybės yra pirmiausia socialinio pobūdžio. Dvasios vaisiai, būtent „meilė, džiaugsmas, taika, kantrybė, malonumas, gerumas, ištikimybė, romumas, susivaldymas“ (*Gal* 5, 22–23), yra elgesys kitų atžvilgiu, kuriuo reiškiasi krikščionių tikėjimas. Vardydamas Dvasios Bažnyčiai teikiamas įvairias dovanas ir charizmas, Paulius „meilę“ vadina „didžiausia“ (*1 Kor* 13, 13). Gyvas Pauliaus apibūdinimas, kaip meilė reiškiasi bendruomenėje, yra vienas iš žaviausių Naujojo Testamento tekstų (*1 Kor* 13).

Šventoji Dvasia yra esminis elementas krikščionių bendruomenei Naujajame Testamente suprasti. Apaštalų darbuose prisikėlusio Kristaus atsiųsta Dvasia bendruomenę įkvepia ir drąsina, daro gebančią vykdyti savo misiją ligi žemės pakraščių (*Apd* 1, 8). Panašiai Jono teologijoje Dvasia Globėjas drąsina povelykinę bendruomenę bei įgalina ją atminti ir suprasti Jėzaus mokymą (14, 25–26; 15, 26; 16, 12, 14). Pasak Pauliaus, Dvasios įvairios dovanos suteikia krikščionių bendruomenei dinamikos ir tvarumo (*1 Kor* 12, 4–11). Dvasios galia daro krikščionis gebančius pakirsti nuodėmės galią, autentiškai garbinti Dievą ir gyventi Dvasios vaisių paženklintą gyvenimą.

Pataisdamas korintiečius dėl netikusio būdo švęsti Eucharistiją (*1 Kor* 11, 17–34), Paulius parodo, jog čia minimos moralinės vertybės – pagarba kitiems, teisingumas ir atjauta – nekyla pirmučiausia iš socialinių susitarimų ar draugystės reikalavimų, bet remiasi vidiniu pobūdžiu krikščionių bendruomenės, kuri gyvai įkūnija Kristaus žinią ir yra apdovanota Dievo Dvasia. Tokia bendruomenė ir ją sudarantys nariai pašaukti elgsenai, atitinkančiai jų tikrąją tapatybę ir tikslą. Moraliniai tokios bendruomenės imperatyvai kai kuriais taškais gali sutapti su proto dedukuotomis elgesio normomis (pvz., pagarba kitiems), tačiau jų pilnatviškumas pagrindimas kylo iš kitokio šaltinio, būtent iš tokios bendruomenės kaip Kristaus kūno tapatybės.

b. Pagrindinės vertybės žmogiškųjų santykių srityje

130. Priklausomybė bendruomenei yra esminis dalykas ir Senajam, ir Naujajam Testamentui. Pavienis narys moralinių vertybių ir savo atsakomybės mokomas bendruomenės ir jos autoritetinių tradicijų. Senojo Testamento raštuose Sandoros bendrystė su jos kultu, Toros pamokymais ir jos aiškinimu yra pirmutinis deramos gyvenenos šaltinis. Naujojo Testamento bendruomenė, reikšmingai remdamasi Senojo Testamento tradicija ir laikydama save Dievo tautos tąsa, savo moralinį suvokimą taip pat grindžia Jėzaus mokymu ir misija. Vertybės, išryškėjančios tame procese, pirmiausia susijusios su santykiais tarp žmonių pačioje bendruomenėje ir už jos ribų.

1) Bendruomenės viduje

131. Apie žmonių santykius kalbama nesuskaičiuojamoje daugybėje tekstų. Pačiame Dekaloge pateikiamos pagrindinės pareigos kitų atžvilgiu. Izraelio teisyne reikalaujama dėmesio kito fizinei ir ekonominei gerovei. Kaip liudija istorija apie Kainą ir Abelį (*Pr* 4, 1–16), nebaudžiamam kito negalima nei sužeisti, nei nužudyti. Mozės įstatymas reikalauja derliaus metu ką nors palikti vargšams ir ateiviams (*Kun* 19, 9–10; *Ist* 24, 19–22). Silpnieji visuomenės nariai, kaip antai garsioji trijulė „našlės, našlaičiai, ateiviai“, turi sulaukti atjautos ir pagarbos (*Ist* 16, 11–12; 26, 11–12). Teisus tas, kuris kitų neapgaudinėja ir neskriaudžia lupikaudamas bei sukčiaudamas (*Am* 2, 6–8; *Ez* 18, 10–13). Atjautos kupino, ligonius gydančio ir alkstančius pasotinančio Jėzaus misija atitinka pamatinę biblinę etiką. Mato evangelijoje Jėzus pareiškia, jog jis Įstatymą ir Pranašus ne panaikina, bet „įvykdo“, t. y. parodo, kokie duodant Torą buvo tikrieji Dievo ketinimai ir tikslai (*Mt* 5, 17). Mokiniai Jėzaus įpareigojami tęsti tą pačią misiją Bažnyčios gyvenime (*Mt* 10, 7–8).

Pamatinių įstatymų reikalaujama meilės Dievui ir artimui tradicija giliai šaknijasi Senajame Testamente ir nekart yra patvirtinta Jėzaus. Į Rašto aiškintojo klausimą, koks didžiausias Įstatymo įsakymas, Jėzus atsako: „Mylėk Viešpatį, savo Dievą, visa širdimi, visa siela ir visu protu. Tai didžiausias ir pirmasis įsakymas. Antrasis – panašus į jį: Mylėk savo artimą kaip save patį. Šitais dviem įsakymais remiasi visas Įstatymas ir Pranašai“ (*Mt* 22, 37–40; plg. *Mk* 12, 29–31). Kitur Jėzus pabrėžia pareigas kitiems. Įstatymo reikalavimus jis apibendrina garsiąja „aukso taisykle“: „Tad visa, ko norite, kad jums darytų žmonės, ir jūs patys jiems darykite; nes tai yra Įstatymas ir Pranašai“ (*Mt* 7, 12). Į turtingo jaunuolio klausimą, ką jis turėtų daryti, kad laimėtų amžinąjį gyvenimą, Jėzus atsako apibendrin-

damas Dekaloga: „Nežudyk, nesvetimauk, nevok, melagingai neliudyk, gerbk savo tėvą ir motiną, mylėk savo artimą kaip save patį“ (*Mt* 19, 18–19).

Taip pat visi Kalno pamoksle Jėzaus įvardijami „viršesnio teismo“ pavyzdžiai krypta į pareigas kitų atžvilgiu: susitaikyti su broliu (*Mt* 5, 21–26), geidulingai nežvelgti į kito moterį (5, 27–30), laikytis santuokinės ištikimybės (5, 31–32), sakyti tiesą (5, 33–37), nekeršyti už patirtą neteisybę (5, 38–42). O labiausiai Jėzaus mokyme išsiskiriančiame tekste viršūne teisingo elgesio, darančio Jėzaus mokinį tokį „tobulą“, koks tobulas yra dangiškasis Tėvas, laikoma priešų meilė (5, 43–48; plg. *Lk* 6, 36: „Būkite gailestingi, kaip ir jūsų Tėvas gailestingas“). Galiausiai visi Jėzaus mokiniai vertinami pagal ištikimybę šioms meilės, gailestingumo, atleidimo įsakymams; tai išryškinama palyginimu apie avis ir ožius (*Mt* 25, 31–46).

Moralinėms pareigoms būdingas santykio ir bendruomenės matmuo pabrėžiamas ir kitose Naujojo Testamento tradicijose, pirmiausia Jono raštijoje. Jono evangelijoje etiniai mokinytės reikalavimai sutraukiami į formulę: „Tai mano įsakymas, kad vienas kitą mylėtumėte, kaip aš jus mylėjau“ (5, 12). Jėzaus mirtis yra aukščiausias šios iš mokinių reikalaujamos meilės pavyzdys. Jo mirtis yra didžiausias meilės aktas to, kuris savo gyvybę atiduoda už draugus (15, 12–14). Šis iškiliausias žmogaus moralinio elgesio pavyzdys tampa krikščionio įsipareigojimo kitiems kriterijumi (15, 12–17). Ta pati santrauka pasikartoja pirmiausia Pirmajame Jono laiške: „Tokia yra žinia, kurią girdėjote nuo pradžios: mes turime mylėti vieni kitus“ (3, 11). Biblinei etikai ir Jėzaus mokymui būdingas vidinis ryšys tarp meilės Dievui ir meilės artimui: „Taigi mes turime jo įsakymą, kad, kas myli Dievą, mylėtų ir savo brolių“ (1 *Jn* 4, 21). Pauliui meilė yra aukščiausia ir amžina malonės dovana (1 *Kor* 13, 13). Lygiai taip pat *Jok* 2, 8 ir *Žyd* 13, 15–16 kuo artimiausiai sujungiami Dievo garbinimas ir artimo meilė.

2) Į bendruomenės pakraštį nustumtųjų atžvilgiu

132. Toros įstatymų tekstuose pabrėžtinai reikalaujama rūpintis tarp izraelitų gyvenančiu ateiviu (*ger*). Kartais toks rūpinimasis atrodo grynai humanistinis (*Iš* 22, 20; 23, 9), tačiau kituose tekstuose, pirmiausia Pakartoto įstatymo knygoje, pagrindžiamas daugiau teologiškai. Izraeliui privalu atminti savo patirtį Egipte ir ateiviais rūpintis taip, kaip Dievas Izraeliu rūpinosi tada, kai šis ateiviu buvo Egipte (plg. *Ist* 6, 12). Šventumo įstatymas rūpinimosi ateiviais atžvilgiu žingteli dar vieną žingsnį į priekį; ateivis laikomas nebe vien objektu, bet „subjektu“, kartu su izraelitais atsakingu už bendruomenės

šventumą ir švarumą. „Ateivis, gyvenantis su jumis, bus jums tarp jūsų kaip vietinis, – mylėsi jį kaip save patį, nes jūs buvote ateiviai Egipto žemėje: aš esu Viešpats, jūsų Dievas“ (Kun 19, 34).

Naujajame Testamente Jėzui labai rūpi „pražuvusios Izraelio namų avys“ (Mt 10, 6; 15, 24), jis skelbia Evangeliją kaip Gerąją Naująją vargšams (Mt 11, 5; Lk 4, 18; plg. Jok 2, 2). Evangelijos vieningai vaizduoja Jėzų, gydantį ir atjaučiantį vargstančiuosius: „Aklieji praregi, raišieji vaikščioja, raupsuotieji apvalomi, kurtieji girdi, mirusieji prikeliama, vargdieniams skelbiama geroji naujiena“ (Mt 11, 5; plg. Mt 4, 24–25; Lk 4, 18–19).

Šie gydomieji veiksmai tėra pirmas žingsnis visos asmenų išgydymo, kurią galiausiai sudaro nuodėmių atleidimas, link. Jėzus atleidžia nuodėmes paralyžiuotajam ir jį pagydo (Mk 2, 1–12), pašaukia muitininką Levį būti jo mokiniu ir su muitininkais bei nusidėjėliais valgo (Mk 2, 13–17), pasinaudoja Zachiejaus vaišingumu (Lk 19, 1–10). Nepaisydamas šeimininko prieštaros, fariziejaus Simono namuose leidžiasi patepamas nusidėjėlės ir jai atleidžia jos nuodėmes (Lk 7, 36–50). Fariziejų ir Rašto aiškintojų Jėzus kritikuojamas dėl bendravimo su muitininkais ir nusidėjėliais. Palyginimais apie pražuvusią avi, pamestą drachmą ir sūnų palaidūną (Lk 15) Jėzus jiems paaiškina, ką laiko nė vieno neatstumiančia bendruomene. Savo mokinius moko „nepiktinti mažutėlių“, jų „neniekinti“, bet kupiniems atjautos eiti jų ieškoti (Mt 18, 6–14). Jėzaus vardu statydinama bendruomenė turėtų išsiskirti susitaikymu bei atleidimu (Mt 5, 21–26. 38–48; 18, 21–35).

Jėzus teikia atleidimą ne tik nusidėjėliui skiriamais žodžiais, bet ir prisiimdamas žmonijos nuodėmes: „Jis pasiėmė mūsų negales, sau užsikrovė mūsų ligas“ (Mt 8, 17).

Savo išlaisvinamąją bei gydomąją misiją Jėzus laiko žmogaus gyvenimą atnaujinsiančios ir pilnatvišką padarysiančios Dievo karalystės atėjimo ženkle (Mt 12, 28; Lk 11, 20). Jėzaus mirtis ant kryžiaus ir prisikėlimas iš numirusių yra galutinis išlaisvinimo ir išgydymo aktas, nes taip nugalima mirtis ir nuodėmės, žmonija išlaisvinama iš jų galios ir įvedama į tobulą Dievo karalystę.

3) Bendruomenei nepriklausančiųjų atžvilgiu

133. Jėzus palankiai priima ir pagonis, kai jie artinasi prie jo ieškodami jo gydomosios galios (kanaaniečiai: Mt 15, 21–28; pagonis šimtininkas: Lk 7, 1–10). Savo programinėje kalboje Nazarete Jėzus primena, kad Elisas buvo siųstas pas našlę Sidonijos mieste, Sareptoje, o Eliziejus pagydė sirą Naamaną (Lk 4, 25–27). Abiem

atvejais buvo peržengtos Izraelio ribos. Mato evangelijoje Jėzus pagonių šimtininkui daro nuorodą į Jer 43, 5 ir numato: „Daugelis ateis iš rytų ir vakarų ir susės dangaus karalystėje prie stalo su Abraomu, Izaoku ir Jokūbu“ (8, 11). Palyginime apie didelę puotą pasirodyti joje nepageidavusius kviestuosius, kad namai būtų pilni, pakeičia „vargšai, paliegieliai, akli ir luošiai“ ir galiausiai tie, kurie yra „keliuose ir patvoriuose“ (Lk 14, 16–24).

Šiomis turtingomis tradicijomis apie Jėzų, atsiųstą gydyti, rodyti dėmesį vargdieniams bei išstumtiesiems, priimti nusidėjėlius ir pagonis, evangelijos patvirtina Biblijos esminę bendruomeninę orientaciją. Esminis biblinės moralės klausimas yra šis: kokios dorybės, praktikos, santykio formos turėtų būti būdingos Dievo ir Jėzaus vardu susibūrusiai bendruomenei?

4) Galiojimas visiems žmonėms

134. Toros ir Jėzaus mokymo moralinės tradicijos Biblijoje laikomos ne „sektantiška etika“, taikytina vien Izraeliui ir krikščionių bendruomenei (plg. Iz 2, 3; Am 1–2). Išminties tradicija patvirtina, kad sukurtosios tikrovės struktūra atspinti Toros vertybes ir Dievo valią visiems žmonėms (plg. Pat 8, 22–36; Išm 13, 1. 4–5). Sakydamas, jog ir pagonys iš sukurtojo pasaulio gali pažinti Dievą ir jo valią (Rom 1, 18–25; plg. 2, 14–15), Paulius tokiu požiūriu kaip tik ir remiasi. Tas pat pasakytina apie moralinį Jėzaus mokymą, skirtą ne tik mokiniams, bet per juos kartu su Dievo tiesos apreiškimu ir visam pasauliui (plg. Mt 28, 18–20). Tad biblinė tradicija suponuoja, kad ta pati moralinė atsakomybė patikėta visiems žmonėms, nes visi yra kūrinių dalis ir Dievo paveikslas, net jei nuodėmės galia ir nutolimas neigiamai veikia moralinius apsisprendimus.

2.4.2. Gairės šioms dienoms

135. Bendruomenė, anot Biblijos, yra pamatinis moralinio gyvenimo duomuo. Ji remiasi meile, peržengiančia asmeninius interesus ir vienijančia žmones. Ši meilė galiausiai šaknijasi Švenčiausiosios Trejybės gyvenime, reiškiasi dinamine Šventosios Dvasios galia ir yra tikrai krikščioniškosios bendruomenės šaltinis ir sykiu tikslas.

a. Bendruomenės formų įvairovė

Bendruomenė, visada su savo ypatinga dinamika ir savitais moraliniais reikalavimais, egzistuoja visais žmogaus gyvenimo lygmenimis. Šeima yra pati pamatiškiausia žmogiškoji bendruomenė, esmingai svarbi socialiniam ir moraliniam individo ugdymui. Bendruomenė yra ir Bažnyčia: jai svarbiausia tikėjimo dovana, į

ją įstojama per krikštą, o vidinis sąryšio saitas – krikščioniškoji meilė. Moraliniai įsipareigojimai taip pat išplaukia iš priklausomybės vietinei ir nacionalinei pilietinei bendruomenei. Šiandienė visuomenė vis labiau suvokia globalius žmonių bendruomenės ir moralinių pareigų, kurių reikalauja visos žmonių giminės ekonominė, socialinė ir politinė gerovė, matmenis. Bažnyčios ir popiežių socialinis mokymas daugiau negu šimtmetį nuolatos pabrėžia moralines pareigas, kylančias iš priklausomybės įvairiems bendruomeninio gyvenimo lygmenims.

b. Esminė meilės svarba

Priminėjant krikščioniui šiandien rūpimus moralinius sprendimus, daugelis vertybių svarbios. Tačiau meilė, nuoširdžios pastangos peržengti save kito gerovės labui, krikščioniškuoju požiūriu, remia ir lemia visas kitas socialines vertybes. Pilietinė visuomenė įpareigota kurti teisingas socialines struktūras, ginančias piliečius ir laiduojančias jiems tai, kas būtina gyvenimui. Krikščioniškoji moralė to siekdama papildoma ir pranoksta teisingumo reikalavimus. Teisinga tvarka, kuriama politinėmis priemonėmis, negali numaldyti visų žmogaus širdies troškimų. Moralinis Bažnyčios įsipareigojimas artimo meilei įvairiose žmogiškosios bendruomenės srityse gali sužadinti giliausius žmogaus siekius. Tradiciniai Bažnyčios artimo meilės darbai gali paskatinti politinę santvarką pripažinti transcendentinį grožį ir Dievo sukurto žmogaus asmens galutinį tikslą.

c. Šiandieniai poreikiai

Biblinio apreiškimo bendruomeninis matmuo gali priminti geros valios žmonėms esminius šiandienio moralinio gyvenimo aspektus. Perdėtas individualizmas, gresiantis daugelio bendruomenių tvarumui, senų ir neįgalių žmonių atskirtis, nepakankama silpniausiųjų bendruomenės narių apsauga, didėjanti nelygybė tarp neturtingų ir turtingų šalių, smurto ir kankinimų taikymas piktadariškais ar politinės praktikos sumetimais – visos šios situacijos iš pagrindų prieštarauja bibliniam požiūriui į žmogų ir žmonių bendruomenę. Bažnyčios mokymas apie artimo meilės pareigas išplaukia iš Jėzaus mokymo bei visos biblinės tradicijos ir tiesiogiai stoja prieš visus šiuos trūkumus. Sykiu Bažnyčios pastangos meilės kupinai tarnauti vargšams, ligoniams, silpniesiems gali paskatinti pilietines visuomenes siekti statydinti teisingą visuomenę.

2.5. Penktasis ypatingasis kriterijus

136. Amžinojo gyvenimo kartu su Dievu viltis, grįsta Jėzaus prisikėlimu, yra svarbiausias motyvas ieškoti Dievo valios ir laikytis jos kaip savo elgesio normos.

2.5.1. Bibliniai duomenys

Žmogus yra marus ir gyvena laike. Kaip toks, jis susiduria su egzistencine mįsle – jei paskutinis žodis tenka mirčiai, jo draugiškas ryšys su Dievu nutrūksta. Tokio netikrumo dramą yra išgyvenęs Izraelis. Tačiau jo puoselėtas kūrinių ir sandoros supratimas pamažu atvedė jį prie įsitikinimo, kad Dievo suvereni valdžia pasauliui ir istorijai negali būti ardoma žmogaus marumo būvio. Viešpats negali mirties galiai palikti tų, kurie juo pasitikėjo. Tačiau ilgą laiką liko slėpinga, kaip Dievas įgyvendina savo ištikimybę tikintiesiems, užbaigusiemis žemiškąjį gyvenimą.

Naujajame Testamente išgyvenama nauja patirtis ir tikrumo semiamasi iš Apreiškimo, kurio viršūnė yra Jėzaus mirtis ir prisikėlimas, labai aiškiai parodantys eschatologinę perspektyvą. Pateiksime kelias biblinio diskurso linijas, susijusias su būsimu gyvenimu, motyvuojančias moralinius sprendimus ir pagrindžiančias nuoseklų moralinį elgesį.

(*Tėsinys kitame numeryje*)

▼
Popiežiaus mokinių būrelio susirinkimas

(KAP, KAI) Rugpjūčio 27–30 d. Kastelgandolfe vyko tradicinis profesoriaus Josepho Ratzingerio mokinių būrelio susitikimas. Šiomet susitikime svarstyta Vatikano II Susirinkimo aiškinimo problematika. Pagrindinis pranešėjas buvo naujasis Popiežiškosios krikščionių vienybės tarybos pirmininkas arkivyskupas Kurtas Kochas. Jis nagrinėjo tradicijos ir novatoriškumo sąveiką Vatikano II Susirinkime, taip pat konstituciją *Sacrosanctum Concilium* ir po Susirinkimo vykusią liturgijos reformą. Sekmadienį susitikimo dalyviai drauge su popiežiumi šventė Mišias. Pamokslą sakęs kardinolas Christophas Schönbornas pabrėžė nuolankumo reikšmę Bažnyčioje. Jis citavo šv. Pauliaus žodžius: „Keikiami mes laiminame, persekiojami ištveriam, piktžodžiaujami maloniai atsakome“ (1 Kor 4, 11). Jis sakė, kad tai turi paguosti Šventąjį Tėvą, kai net iš krikščionių pasigirsta piktų žodžių: juos nuolankumas paverčia palaiminimu. Po Mišių Benediktui XVI buvo įteikta knyga „Pokalbiai apie Jėzų“. Ją sudaro 2008 m. Kastelgandolfe vykusio Ratzingerio mokinių būrelio pranešimai.

Ratzingerio mokinių būrelį sudaro dvasininkai ir pasauliečiai, lanke profesoriaus J. Ratzingerio paskaitas universitete, jo buvę magistrantai ir doktorantai. Būrelio

susitikimų tradicija nenutrūko profesoriumi Josephui Ratzingeriui tapus vyskupu, vėliau kardinolu ir popiežiumi. Šiemet susitikime dalyvavo ir jauni doktorantai, nagrinėjantys jo teologinių darbų temas.

Paskelbta popiežiaus žinia 2011 m. Pasaulinės jaunimo dienos proga

(KAP, KAI) Rugsėjo 3 d. paskelbtoje žinioje 2011 m. Madride vykšiančios Pasaulinės jaunimo dienos proga Benediktas XVI komentuoja šv. Pauliaus laiško kolosiečiams žodžius: „Būkite Kristuje išisakniję ir ant jo statykitės, tvirtėkite tikėjimu“ (Kol 2, 7). Savo žinioje popiežius apgailestauja dėl laicistinės pasaulėžiūros, siekiančios pašalinti Dievą iš visuomeninio gyvenimo, ir įspėja, kad be Dievo pasaulis tampa pragaru. Jis pabrėžia, jog visuomenės pamatą sudaro iš Evangelijos kylančios solidarumo, žmogaus orumo, darbo ir šeimos vertybės. Pasak Benedikto XVI, ypač Vakarų šalyse pastebimas „Dievo užtemimas“. Atmetant krikščionybę ir tikėjimo turta, kyla grėsmė prarasti tapatybę. Benediktas XVI ragina jaunuolius užmegzti asmeninį dialogą su Kristumi: taip galima išugdyti brandų ir tvirtą tikėjimą, grindžiamą ne vien religiniu jausmu ar vaikystės katekizmo prisiminimu. Popiežius primena, kad Pasaulinės jaunimo dienos yra palaiminimas ne tik jaunuoliams, bet ir visai Bažnyčiai.

Rugsėjo 7 d. Vatikano dienraščio *L'Osservatore Romano* komentare vyriausiasis redaktorius Giovanni Maria Vianas kritikavo žiniasklai-

dos priemones, kad jos „neatkreipė dėmesio ar iškreipė“ Benedikto XVI žinią 2011 m. Pasaulinės jaunimo dienos proga. Pasak komentaro, šio meto kultūrai neapsisprendžiant dėl pamatinių vertybių, popiežius vėl nurodė susitikimo su Jėzumi, grindžiamo Bažnyčios tikėjimu, lemiamą reikšmę.

Vokietijos vyskupai paskelbė kovos su pedofilija gaires

(KAI) Rugsėjo 31 d. Bonoje buvo pristatytas dokumentas, aktualizuojantis gaires kovojant su nepilnamečių lytiniu išnaudojimu, jei jį vykdytų dvasininkai, vienuoliai ar Vokietijos vyskupų konferencijai pavaldūs bažnytiniai darbuotojai. Pasak Vokietijos episkopato atstovo tiriant lytinių piktnaudžiavimų atvejus vysk. Stephano Ackermanno, naujas dokumentas paskelbiamas, nes po pastaruju metu paaiškėjusių skandalingų faktų pasirodė, kad 2002 m. paskelbtos atitinkamos gairės nebuvo pakankamai tikslios. Jo tvirtinimu, daugelyje vietų ankstesnio dokumento formuluotės sugriežtintos. Pagrindinė naujovė ta, kad gairėse į tyrimą siūloma įtraukti valstybės teisėtvarkos institucijas. Vykdam tyrimą, reikia atsižvelgti į nusikaltimo aukos interesus, o aukai pageidaujant medžiaga neviešintina. Pasak vyskupo S. Ackermanno, ypač svarbios lytinių piktnaudžiavimų prevencijos priemonės. Norint dirbti su vaikais ir jaunuoliais, nuo šiol bus būtina policijos pažyma. Vokietijos vyskupų dokumente neaptariami finansinio atlygio aukoms klausimai.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

vysk. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Jonavos g. 260
44131 Kaunas

TIRAŽAS 770 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“